

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

24.02.2021 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[В. Банкеръ](#)

✓ Васил Велев: Неработещите се увеличават, администрацията расте - няма логика

Председателят на АИКБ Васил Велев поиска коренна промяна в бизнес средата у нас - промяна на законите, за да се прави по-лесно бизнес, а не в полза на администрацията.

"Нещата могат да се оптимизират, ако администрацията се съкрати. Статистиката сочи, че неработещите се увеличават, а администрацията расте. В това няма логика", обясни шефът на работодателската организация.

Според него *настоящите мерки не подпомагат ефективно затруднените бизнеси*.

"В момента има мярка 60 на 40, при която предприятието може да излезе на печалба в резултат на държавна помощ, ако има спад в продажбите, да кажем само 20%, но има 40% собствено финансиране. Такива с над 50% спад, които нямат другите 40%, не могат да се възползват от мерките", обясни Васил Велев.

Синдикатите и бизнесът в България поискаха спешна среща с премиера Бойко Борисов. Причината е предложение за промени в Кодекса на труда и промени в мерките за подкрепа на заетостта, с цел улесняване на бизнеса в условията на пандемия.

"Предложихме нов дизайн на мерките за подкрепа на заетостта, който искахме да влезе в сила от април, преди изборите. Времето обаче изтича. Не искаме повече пари, искаме те да се използват по-ефикасно", посочи Велев пред "България он еър".

Велев направи и прогноза за възстановяването на България от кризата.

"Очакваме в средата на 2022 г. да достигнем предкризисните равнища. В индустрията вече имаме ръстове, но при отрасли като туризма нещата ще се възстановяват по-бавно", смята още специалистът.

[Dnes.bg](#)

✓ Васил Велев: Очакваме 2022 г. да стигнем предкризисните равнища

Нужна е коренна промяна в бизнес средата у нас, смята той

Синдикатите и бизнесът в България поискаха спешна среща с премиера Бойко Борисов. Причината е предложение за промени в Кодекса на труда и промени в мерките за подкрепа на заетостта, с цел улесняване на бизнеса в условията на пандемия.

"Предложихме нов дизайн на мерките за подкрепа на заетостта, който искахме да влезе в сила от април, преди изборите. Времето обаче изтича. Не искаме повече пари, искаме те да се използват по-ефикасно", заяви в ефира на "България сутрин" председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

Той смята, че настоящите мерки не подпомагат ефективно затруднените бизнеси.

"В момента има мярка 60 на 40, при която предприятието може да излезе на печалба в резултат на държавна помощ, ако има спад в продажбите, да кажем само 20%, но има 40% собствено финансиране. Такива с над 50% спад, които нямат другите 40%, не могат да се възползват от мерките", добави Велев.

По думите му решението е да се подкрепя отсъстващия доход. "Така ще има средства, които да подкрепят постоянните разходи на бизнесите, независимо от продажбите. Така могат да бъдат подкрепени повече предприятия", каза Велев пред Bulgaria ON AIR.

Той съобщи, че е изготвен конкретен текст за изменение в Кодекса на труда, който няма нужда от много време, за да бъде приет парламентарно.

"Необходима е коренна промяна в бизнес средата - промяна на законите, за да се прави по-лесно бизнес, а не в полза на администрацията. Нещата могат да се оптимизират, ако администрацията се съкрати. Статистиката сочи, че неработещите се увеличават, а администрацията расте. В това няма логика", допълни експертът пред Bulgaria ON AIR.

Велев направи и прогноза за възстановяването на България от кризата.

"Очакваме в средата на 2022 г. да достигнем предкризисните равнища. В индустрията вече имаме ръстове, но при отрасли като туризма нещата ще се възстановяват по-бавно", смята още специалистът.

✓ Васил Велев недоумява как безработните се увеличават, а администрацията расте

Очакваме в средата на 2022 г. да достигнем предкризисните равнища

"Предложихме нов дизайн на мерките за подкрепа на заетостта, който искахме да влезе в сила от април, преди изборите. Времето обаче изтича. Не искаме повече пари, искаме те да се използват по-ефикасно".

Това заяви пред Bulgaria ON AIR председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

Той смята, че настоящите мерки не подпомагат ефективно затруднените бизнеси.

"В момента има мярка 60 на 40, при която предприятието може да излезе на печалба в резултат на държавна помощ, ако има спад в продажбите, да кажем само 20%, но има 40% собствено финансиране. Такива с над 50% спад, които нямат другите 40%, не могат да се възползват от мерките", добави Велев.

По думите му решението е да се подкрепя отсъстващия доход.

"Така ще има средства, които да подкрепят постоянните разходи на бизнесите, независимо от продажбите. Така могат да бъдат подкрепени повече предприятия", смята Велев.

По думите му това предложение на бизнеса е било направено в началото на април миналата година.

По думите му политиките, които напоследък се провеждат затвърждават, че ръстът на минималната пенсия спрямо ръста на останалите пенсии, negliжира тази зависимост на осигурителния доход и получаваната пенсия.

Той даде за пример, че за да получим 1000 лв. чисти трябва да се платят 53% данъци и осигуровки. Хората обаче си казвали защо да плащам данъци и осигуровки на 2000 лв., ако най-накрая ще имам същата пенсия и същото здравно обслужване. Усещането за справедливост при осигуряването и данъците изчезва и това е мощен тласък към сивия сектор, изтъкна още председателят на АИКБ.

Васил Велев е на мнение, че реформа, при която работниците трябва да плащат своите осигуровки, би ограничила сивия сектор и тя била от полза за работниците, защото ще бъде съпроводена с такова увеличение на brutните заплати, че нетният доход в никакъв случай да не пострада.

Той обаче поясни, че тогава ще има по-голям размер на болнични и по-голям размер на помощи при безработица.

По думите му, за да се постигне ръст на заплатите трябва да се подобри бизнес средата и да има повече инвестиции, а към момента те вървят надолу.

"Необходима е коренна промяна в бизнес средата - промяна на законите, за да се прави по-лесно бизнес, а не в полза на администрацията. Нещата могат да се оптимизират, ако администрацията се съкрати. Статистиката сочи, че неработещите се увеличават, а администрацията расте. В това няма логика", допълни експертът пред Bulgaria ON AIR.

Велев направи и прогноза за възстановяването на България от кризата.

"Очакваме в средата на 2022 г. да достигнем предкризисните равнища. В индустрията вече имаме ръстове, но при отрасли като туризма нещата ще се възстановяват по-бавно", смята още специалистът.

✓ Васил Велев: Няма логика - растат безработните, расте и администрацията

"Статистиката сочи, че неработещите се увеличават, а администрацията расте. В това няма логика". Това заяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

"Предложихме нов дизайн на мерките за подкрепа на заетостта, който искахме да влезе в сила от април, преди изборите. Времето обаче изтича. Не искаме повече пари, искаме те да се използват по-ефикасно", каза той.

Експертът смята, че настоящите мерки не подпомагат ефективно затруднените бизнеси.

"В момента има мярка 60 на 40, при която предприятието може да излезе на печалба в резултат на държавна помощ, ако има спад в продажбите, да кажем само 20%, но има 40% собствено финансиране. Такива с над 50% спад, които нямат другите 40%, не могат да се възползват от мерките", добави Велев пред Bulgaria ON AIR.

По думите му решението е да се подкрепя отсъстващия доход. "Така ще има средства, които да подкрепят постоянните разходи на бизнесите, независимо от продажбите. Така могат да бъдат подкрепени повече предприятия", смята Велев.

По думите му това предложение на бизнеса е било направено в началото на април миналата година.

По думите му политиките, които напоследък се провеждат затвърждават, че ръстът на минималната пенсия спрямо ръста на останалите пенсии, negliжира тази зависимост на осигурителния доход и получаваната пенсия.

Той даде за пример, че за да получим 1000 лв. чисти трябва да се платят 53% данъци и осигуровки. Хората обаче си казвали защо да плащам данъци и осигуровки на 2000 лв., ако най-накрая ще имам същата пенсия и същото здравно обслужване. Усещането за справедливост при осигуряването и данъците изчезва и това е мощен тласък към сивия сектор, изтъкна още председателят на АИКБ.

Васил Велев е на мнение, че реформа, при която работниците трябва да плащат своите осигуровки, би ограничила сивия сектор и тя била от полза за работниците, защото ще бъде съпроводена с такова увеличение на brutните заплати, че нетният доход в никакъв случай да не пострада.

Той обаче поясни, че тогава ще има по-голям размер на болнични и по-голям размер на помощи при безработица.

По думите му, за да се постигне ръст на заплатите трябва да се подобри бизнес средата и да има повече инвестиции, а към момента те вървят надолу.

"Необходима е коренна промяна в бизнес средата - промяна на законите, за да се прави по-лесно бизнес, а не в полза на администрацията. Нещата могат да се оптимизират, ако администрацията се съкрати. Статистиката сочи, че неработещите се увеличават, а администрацията расте. В това няма логика", допълни експертът.

Велев направи и прогноза за възстановяването на България от кризата: "Очакваме в средата на 2022 г. да достигнем предкризисните равнища. В индустрията вече имаме ръстове, но при отрасли като туризма нещата ще се възстановяват по-бавно", смята още специалистът.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ **Защо АИКБ предлага работниците да плащат 100% от осигуровките си?**

Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциация на индустриалния капитал в България, Бизнес старт, 23.02.2021
Хората са съгласни за извършват нерегламентирана заетост поради ниския размер на възнагражденията, но също така и заради недоверието в пенсионната система и държавата като орган, който осигурява публичните услуги. Основните проблеми, които водят до намаляване на доверието са незавършената реформа на пенсионната система, често променящите се нормативни изисквания и условия за пенсиониране и много ниските пенсии. Това заяви Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), в предаването „Бизнес старт“ с водещ Христо Николов.

„Много трудно е да изчислиш процент на нещо, което е скрито. Но нашият композитен индекс „икономика на светло“ за 2019 г. е почти 79%, което означава сивата част на икономиката е около 21%. В този композитен индекс има подиндекс „недекларирана заетост“, който показва около 25% недекларирана заетост“, обясни гостът.

„В социологическите ни проучвания, които проведохме през миналата година, работодателите посочват 25% недекларирана заетост, а работниците – около 33%“.

„Пандемията беше наистина урок и този, които години наред се опитват да извлекат конкурентни предимства, като не декларират пълните възнаграждения, сега бяха ошетени, тъй като не успяха да се възловат от мерките за подпомагане на бизнеса и заетостта в пълен размер. Това ги е накарало да се замислят дали си струва да вършат това укриване на данъци и осигуровки“, заяви Иванов.

„Трудно е да бъдат открити ефективни мерки за борба с недекларираната заетост, тъй като тук имаме споразумение между работодателя и работника и за да бъде прекратена тази практика трябва да бъде прекъснат интереса на едната страна“.

По тази причина от АИКБ предлага работещите в частния сектор да плащат 100% от своите осигуровки. Иванов заяви, че това ще стане като работодателят сключва трудов договор със служителя си, където е записано брутно възнаграждение с включени в него осигуровки. По думите на госта обаче приемането на това предложение в никакъв случай не трябва да става за сметка на работника, а законодателството да гарантира, че нетното възнаграждение няма да бъде променено.

„Смятаме, че голямата промяна ще дойде с промяната на нагласите на хората. Това ще стане, като се покаже на хората, че трябва да получават по-големи възнаграждения, както и да им се покажат достойнствата на пенсионната и здравната система“, каза Иванов.

Целия разговор вижте във [видеото](#).

[Dnes.bg](#)

✓ **АИКБ предлага работниците да плащат 100% от осигуровките си**

Целта е борба с недекларираната заетост, обясни Добрин Иванов

Хората са съгласни да извършват нерегламентирана заетост поради ниския размер на възнагражденията, но също така и заради недоверието в пенсионната система и държавата като орган, който осигурява публичните услуги. Основните проблеми, които водят до намаляване на доверието, са незавършената реформа на пенсионната система, често променящите се нормативни изисквания и условия за пенсиониране и много ниските пенсии. Това заяви Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), в предаването „Бизнес старт“ с водещ Христо Николов.

„Много трудно е да изчислиш процент на нещо, което е скрито. Но нашият композитен индекс „икономика на светло“ за 2019 г. е почти 79%, което означава сивата част на икономиката е около 21%. В този композитен индекс има подиндекс „недекларирана заетост“, който показва около 25% недекларирана заетост“, обясни гостът.

„В социологическите ни проучвания, които проведохме през миналата година, работодателите посочват 25% недекларирана заетост, а работниците – около 33%“, каза гостът.

„Пандемията беше наистина урок и тези, които години наред се опитват да извлекат конкурентни предимства, като не декларират пълните възнаграждения, сега бяха ошетени, тъй като не успяха да се възловат от мерките за подпомагане на бизнеса и заетостта в пълен размер. Това ги е накарало да се замислят дали си струва да вършат това укриване на данъци и осигуровки“, заяви Иванов пред Bloomberg TV Bulgaria.

„Трудно е да бъдат открити ефективни мерки за борба с недекларираната заетост, тъй като тук имаме споразумение между работодателя и работника и за да бъде прекратена тази практика трябва да бъде прекъснат интереса на едната страна“.

По тази причина от АИКБ предлага работещите в частния сектор да плащат 100% от своите осигуровки. Иванов заяви, че това ще стане, като работодателят сключва трудов договор със служителя си, където е записано брутно възнаграждение с включени в него осигуровки. По думите на госта обаче приемането на това предложение в никакъв случай не трябва да става за сметка на работника, а законодателството да гарантира, че нетното възнаграждение няма да бъде променено.

„Смятаме, че голямата промяна ще дойде с промяната на нагласите на хората. Това ще стане, като се покаже на хората, че трябва да получават по-големи възнаграждения, както и да им се покажат достойнствата на пенсионната и здравната система“, каза Иванов.

✓ АИКБ предлага: Служителите да плащат осигуровките си

Приемането на предложението в никакъв случай не трябва да става за сметка на работника, а законодателството да гарантира, че нетното възнаграждение няма да бъде променено

Служителите са съгласни да извършват нерегламентирана заетост заради ниския размер на заплатите, но също така и поради недоверието в пенсионната система и държавата като орган, осигурява публичните услуги. Основните проблеми, които водят до намаляващото доверие, са незавършената реформа на пенсионната система, редовно изменящите се изисквания и условия за пенсиониране и много ниските пенсии. Това коментира изпълнителният директор на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Добрин Иванов пред „Bloomberg TV Bulgaria“.

Според експерта много е трудно да се изчисли процент на нещо, което е скрито и въпреки това отчете, че композитният индекс „икономика на светло“ за 2019 година е почти 79 на сто по сметки на Асоциацията. Това означава, че „сивата част“ на икономиката е приблизително 21 на сто. Във въпросния индекс има подиндекс „недекларирана заетост“, който е равен на близо 25 на сто недекларирана заетост.

„В социологическите ни проучвания, които проведохме през миналата година, работодателите посочват 25% недекларирана заетост, а работниците – около 33%.“

COVID пандемията беше наистина урок, смята експертът. По думите му тези, които от години правят опити да извлекат конкурентни предимства, като не декларират пълните заплати, сега са потъпепени, защото не успяха да се възловат от мерките за подпомагане на бизнеса и заетостта в пълен размер. Според него това ги е накарало да се замислят дали си заслужава да укриват данъци и осигуровки.

„Трудно е да бъдат открити ефективни мерки за борба с недекларираната заетост, тъй като тук имаме споразумение между работодателя и работника и за да бъде прекратена тази практика трябва да бъде прекъснат интереса на едната страна.“

Това е причината от АИКБ да предложи работещите в частния сектор да плащат осигуровките си. Иванов уточни, че това ще стане, като работодателят сключва трудов договор с работника си, където е записано брутно възнаграждение с включени в него осигуровки. Приемането на предложението в никакъв случай не трябва да става за сметка на работника, а законодателството да гарантира, че нетното възнаграждение няма да бъде променено, подчерта той.

[БГНЕС](#)

✓ Недеклариран труд има и в държавната администрация

Недекларираната трудова заетост обхваща нови отрасли, като информационните технологии и дори навлиза в държавното управление. Това заяви в интервю за БГНЕС Росица Стелиянова, директор на „Програми и проекти“ в Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/.

„Недекларираната трудова заетост се наблюдава в доста отрасли. Традиционно това са селско стопанство, строителството и туризма, но в проучванията, които направихме се появяват и нови сектори. Това са информационните технологии. Може би това се дължи на навлизането на нови форми на заетост в българската икономика, особено след въвеждането на извънредното положение. Прави впечатление също така държавното управление, въпреки че там не се очаква да има недекларирана трудова заетост“, отбеляза Стелиянова.

Според нея това се дължи на факта, че извънредният труд започва да се осъзнава като форма на недекларирана заетост. До момента голяма част от работниците и работодателите на се го възприемали като такава форма.

АИКБ представи в началото на тази седмица Национална карта на недекларираната заетост в страната. Според работодателите нивото на недекларираната заетост е по-ниско – 25,3%, а според работниците малко по-високо – 32,9%. Положителна тенденция е, че през последните 5-6 години икономиката продължава да изсветлява и най-вероятно тази тенденция ще се запази.

Проучванията, които АИКБ са направили, показват, че и работодатели, и работници имат недостатъчна информация и представа както за формите на недекларирана заетост, така и за новите форми на заетост.

„Тъй като новите форми до голяма степен не са регламентирани в националното ни законодателство, това води до сиви практики без самите хора да ги осъзнават“, заяви Росица Стелиянова и даде следния пример: „Много млади хора работят като фрийлансъри през много и различни електронни платформи, приемайки различни задачи и поръчки. Те работят без договор, не се осигуряват, получават парите директно по банковата си сметка, нищо не влиза в осигурителната система. След 30-40 години ще навършат пенсионна възраст и ще получават ниски пенсии“.

Проучванията също така показват, че и работодателите, и работниците настояват за по-добра регулация включително реални наказания както за некоректните работодатели, така и за некоректните заети лица. „Много често се споделя, че самите работници, които ползват някакви социални придобивки, предпочитат да работят без договор. Това се наблюдава в строителството“, уточни Стелиянова.

Пандемията от коронавирус се отразила както положително, така и отрицателно на нивата на недекларирана заетост.

„Положително, защото българските работодатели осъзнаха, че може да се работи дистанционно и в това няма нищо лошо. Въведоха се нови технологии в организацията на работата. Много фирми инвестираха в такива технологии. Това отвори вратата за новите форми на заетост, но липсата на регулация повлия негативно. Всички имаме познати, които казват, че откъщи работят повече. Те сядат пред компютъра и работят, не правят обедна почивка или друга пауза. Задачите се поставят

непрекъснато, това води до появата на недеklarирана заетост и трябва да бъде урегулирана под някаква форма“, категорична е Росица Стелиянова.

[Plovdiv 24](#)

✓ **Експерт: В пандемията работодателите осъзнаха, че може да се работи дистанционно**

Недекларираната трудова заетост обхваща нови отрасли, като информационните технологии и дори навлиза в държавното управление. Това заяви в интервю за БГНЕС Росица Стелиянова, директор на "Програми и проекти" в Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/.

"Недекларираната трудова заетост се наблюдава в доста отрасли. Традиционно това са селско стопанство, строителството и туризма, но в проучванията, които направихме се появяват и нови сектори. Това са информационните технологии. Може би това се дължи на навлизането на нови форми на заетост в българската икономика, особено след въвеждането на извънредното положение. Прави впечатление също така държавното управление, въпреки че там не се очаква да има недеklarирана трудова заетост“, отбеляза Стелиянова.

Според нея това се дължи на факта, че извънредният труд започва да се осъзнава като форма на недеklarирана заетост. До момента голяма част от работниците и работодателите на се го възприемали като такава форма.

АИКБ представи в началото на тази седмица Национална карта на недеklarираната заетост в страната. Според работодателите нивото на недеklarираната заетост е по-ниско – 25,3%, а според работниците малко по-високо – 32,9%. Положителна тенденция е, че през последните 5-6 години икономиката продължава да изсветлява и най-вероятно тази тенденция ще се запази.

Проучванията, които АИКБ са направили, показват, че и работодатели, и работници имат недостатъчна информация и представа както за формите на недеklarирана заетост, така и за новите форми на заетост.

"Тъй като новите форми до голяма степен не са регламентирани в националното ни законодателство, това води до сиви практики без самите хора да ги осъзнават“, заяви Росица Стелиянова и даде следния пример: "Много млади хора работят като фрилансъри през много и различни електронни платформи, приемайки различни задачи и поръчки. Те работят без договор, не се осигуряват, получават парите директно по банковата си сметка, нищо не влиза в осигурителната система. След 30-40 години ще навършат пенсионна възраст и ще получават ниски пенсии“.

Проучванията също така показват, че и работодателите, и работниците настояват за по-добра регулация включително реални наказания както за некоректните работодатели, така и за некоректните заети лица. "Много често се споделя, че самите работници, които ползват някакви социални придобивки, предпочитат да работят без договор. Това се наблюдава в строителството“, уточни Стелиянова.

Пандемията от коронавирус се отразила както положително, така и отрицателно на нивата на недеklarирана заетост. "Положително, защото българските работодатели осъзнаха, че може да се работи дистанционно и в това няма нищо лошо. Въведоха се нови технологии в организацията на работата. Много фирми инвестираха в такива технологии. Това отвори вратата за новите форми на заетост, но липсата на регулация повлия негативно. Всички имаме познати, които казват, че от къщи работят повече. Те сядат пред компютъра и работят, не правят обедна почивка или друга пауза. Задачите се поставят непрекъснато, това води до появата на недеklarирана заетост и трябва да бъде урегулирана под някаква форма“, категорична е Росица Стелиянова.

[БНР](#)

✓ **Висше образование и бизнес среда – зависимост и планиране**

Държавата да покрива разходите за обучение на студенти, които имат сключен договор с българска компания за осигуряване на стаж, срещу ангажимент студентът да работи при работодателя след успешното си завършване. Възнаграждението, което ще получат младите специалисти, ще е над средното за съответното предприятие. Предложението е по инициатива на Асоциацията на индустриалния капитал в България, одобрена с последните изменения на Закона за висшето образование.

Темата коментира в "Нашият ден" Росица Стелиянова, директор „Програми и проекти“ в АИКБ в България.

Висше образование и потребностите на икономиката

"Дълги години автономността на университетите позволяваше до голяма степен те да решават план-приема, като Министерство на образованието, в лицето на министъра, одобряваше приема според заявката на самите университети. Без да се допита пряко до бизнеса и какви са неговите нужди. Като че ли университетите търсеха по-евтините специалности, или пък по-популярни, които да привличат повече студенти. Кое доведе в един момент буквално кандидат-студенти с оценки 2 и половина да придобиват правото на студент в последствие. Тази тенденция се промени в последните няколко години с новото ръководство на Министерството на образованието. То започна да търси мнението на бизнеса, най-вече на представителните организации на работодателите на национално равнище.“

Договорите

"Отново тук инициативата, на първо място, следва да бъде на самите работодатели, като Министерството на образованието и други ресорни министерства набират на този първоначален етап информация от работодателите от какви специалисти имат нужда и какви специалности и в какъв обем – по колко брой свободни места биха могли да осигурят или стажантски в случая. На тази база следва да се създаде един списък с висшите училища и на самите специалности, по които ще бъдат набирани студенти, чието обучение ще бъде заплащано. След което следва да бъде направен и един списък, който се одобрява от Министерския съвет на работодателите с готовност да сключат договори.“

В “Нашият ден“ проф. Венелин Терзиев участва с коментар по темата за промените в Закона за висшето образование: “Това е крачка в една добра посока, защото Законът за академична автономия постави висшите училища в една самостоятелна среда. Промените в Закона за висшето образование дават възможност на университетите да влязат в крак с общественото развитие. Това е важно, актуално и належащо.”

Бизнес среда и образование

“Ние сме много по-големи от тези млади хора, които сега стават студенти. Може би си спомняме онова време преди 1990 г., в което голям набор от завършващите студенти започваха работа в определени предприятия и организации. Това е достатъчно позабравеното старо, което се опитваме да възкресим в един по-различен вариант. Разбира се, потребностите на работодателите са основно нещо и може би фактите, които ние в последно време усещаме на гърба си, че липсата на планиране на образователните процедури, които се случиха в тези години на политически, икономически и социални трансформации, са факт.”

“Висшето образование произвеждаше такива специалисти, каквито желаеха младите хора, а не икономиката, и резултатите са красноречиви. Трябва да обърнем висшето образование към изискванията на бизнес средата и да видим какви резултати ще има след определен период от време.”

Разговорите можете да чуete от [звуквите файлове](#).

[Фрамар](#)

✓ АИКБ: Сивият сектор е намалял с повече от 15% за последните 10 години

Недекларираната заетост в страната е намаляла с над 15% за последните десет години, отчетоха от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) по време на организираната от тях кръгла маса по темата, на която беше представена и Националната карта на недекларираната заетост. В проведеното онлайн събитие се включиха представители на изпълнителната и законодателна власт, работодателски, синдикални, научни и неправителствени организации.

Председателят на АИКБ Васил Велев подчерта, че организацията, която оглавява, е насочила усилията си и повече от десетилетие действа неотклонно и последователно за ограничаването на сивата икономика. За целта е създаден и специален инструмент. Композитният индекс отчита стойностите на сивия пазар. През 2010 г, когато започва измерването, той е показал 36,65%, сега отчита 21,48%. Независимо от сериозния спад обаче, стойностите продължават да бъдат много по-високи от средноевропейското ниво, подчерта Васил Велев и поясни, че от 2019-а усилията им са насочени към ограничаването и превенцията на недекларираната заетост.

Общите и съгласувани действия между бизнеса, управляващите и синдикатите са в състояние да постигнат напредък в реалното ограничаване на сивата икономика, която нанася сериозни поражения не само върху икономиката, но и върху доходите. В този дух един от примерите, които даде председателят на АИКБ, беше за предстоящите нормативни промени в наредбата за шофьорските курсове. Усилията ни заедно с КНСБ и министерството на транспорта провокираха бъдещите изменения, свързани с условието за задължителни трудови договори за инструкторите и поставяне на камери по време на изпитите, заяви Васил Велев.

Национална карта на недекларираната заетост

Националната карта на недекларираната заетост е първият подобен документ не само у нас, но и в Европа. Зад нейното създаване стои работата в рамките на една година на над петдесет експерти. За този период те са подложили на задълбочен анализ две национални проучвания, кабинетни изследвания, дълбочинни интервюта и работа с фокус групи. Изводите са, че най-често срещаните форми на недекларирана заетост са:

- работа без договор
- работа с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой
- прикрити трудови договори
- фалшива самонаетост
- извънреден труд без заплащане

Проф. Емилия Ченгелова, която е ключов експерт в разработването на Националната карта, подчерта, че към единственото до момента определение на термина, дадено през 2007-а от Европейската комисия, българският екип е направил допълнение. Дефиницията на ЕК е, че недекларирана заетост е всяка дейност, която се осъществява срещу заплащане, законна е по своето естество, но не е декларирана пред органите и публичната власт. Допълнението е, че тя е част от сивата икономика и резултат от сиви практики, при които се извършват нарушения на трудовото, осигурителното и данъчното законодателство и на Закона за статистиката.

През 2020-а недекларираната заетост е 25,3% според работодателите, а според работниците тя е 32,9%. Както подчерта проф. Ченгелова средната стойност е 29,1%. Важно е, че тенденцията показва намаляване. В българската икономика най-често срещаната практика между 25% и 30% е работата по договор с фиктивни клаузи и допълнително плащане в брой. На второ място е полагането на извънреден труд без заплащане с обхват между 25% и 28% и той се открива във всички сектори. Екипът е установил отрасли с изключително високи нива на тази практика.

Най-уязвимите сектори, показват резултатите, са търговията, строителство, транспорт, селско стопанство, хотелиерство и ресторантьорство. Проф. Ченгелова подчерта, че за секторите търговия и преработваща промишленост са направени отделни извадки, защото те са изключително големи с множество подотрасли и не би било коректно да се дава оценка изцяло за сектора. В този смисъл, когато се говори за преработваща промишленост, се има предвид консервна, шивашка, текстилна, производство на обувки, на кожи – браншове, в които се полага нискоквалифициран труд. В тежката индустрия има твърде ниски нива.

Според работодателите най-висок ръст на сивата икономика има в сферата на търговията (30,8%), следва я култура, спорт и развлечения с дял от 29,5%. От своя страна работниците посочват на първо място сектора „Други дейности“ - 33,4%. Според проф. Ченгелова в него наистина контролът е най-нисък и затова в бранша има най-високи възможности за приложението на сиви практики.

Националната карта на недеклаираната заетост за 2020-а е резултат от средните оценки на работници и работодатели. С 33,5% Видин е най-уязвимата област по отношение на тези практики, след нея се нареждат Ямбол с 32,6% и София-област – 32,5%. В същото време най-нисък този дял е в Кюстендил – 24,1%, Смолян – 23,6% и Търговище – 21,1%.

Интересен факт е, че според работниците най-висок дял има в област Сливен – 43,8% и Ямбол – 38,5%.

Много специално внимание екипът отделя на факторната детерминираност на недеклаираната заетост. Направихме го, подчерта проф. Ченгелова, защото целта е не просто да установим къде и колко са сивите практики, а преди всичко да намерим точните подходи и действия за противодействие.

Шест са категориите фактори, оказващи влияние:

- нормативни – противоречия и пропуски в законодателството
- конюнктурни – отсъствието на легално работещи икономически субекти, дисбаланс между търсене и предлагане на трудовия пазар, неадекватна образователна система
- дефицит на доверие и престиж – липса на уважение към държавността и институциите
- народопсихологически – силно изразени стереотипи за надхитряване на държавата, силни индивидуалистични нагласи, незачитане на обществения интерес, неуважение към другите
- икономически интереси на индивидуално ниво – те са най-силната детерминанта, те включват продължителна безработица, невъзможност да се намери работа, ниски доходи
- лични и утежняващи обстоятелства

Любопитен акцент в изследването е и начинът, по който работодателите определят факторите, които оказват сериозно влияние върху сивата икономика, но на регионално равнище. Оказва се, че най-въздействащият фактор е наличието на ромска общност, чиито представители отказват да сключат договори, за да не изгубят социалните помощи, които получават.

Действията срещу сивата икономика трябва да обхванат всички сектори едновременно, категоричен е екипът.

Проектът

Проектът „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез ограничаване и превенция на недеклаираната заетост“ трябва да приключи в края на март 2022 г., а стартът му беше даден в началото на октомври 2019-а. Общата му стойност е 2 033 230 лв., от които европейското финансиране е в размер на 1 728 245 лв., а националното – 304 984 лв.

Основната цел е чрез съвместни действия на социалните партньори недеклаираната заетост да бъде ограничена, пазарът на труда да е устойчив, а достъпът до заетост да е по-добър както и да се повиши качеството на работните места, припомни на участниците в кръглата маса главният секретар на Асоциацията и ръководител на проекта д-р Милена Ангелова. По време на кръглата маса тя подчерта, че началните им предвиждания за зависимост между образованието и квалификацията на работещите и вероятността да станат част от сиви практики на работното място са се оказали верни. Подобна зависимост е факт, а най-често това се случва при ниско образование и без квалификация.

Предстои да бъдат осъществени множество инициативи, сред които реализацията на две национално представителни проучвания и привеждането в действие на новата информационна система на Националния център „Икономика на светло“.

Мерки за ограничаване на недеклаираната заетост

Задълбочените проучвания, анкетите и анализите открояват ясно няколко групи мерки, чрез които има реални шансове сивата икономика да бъде ограничена. Сред тях са:

Осъвременяване както на трудовото, така и на осигурителното законодателство. Промените ще ограничат сивите практики, генериращи недеклаирана заетост, но и на рисковете, които крие практическото прилагане на новите форми на заетост.

Сътрудничество със специализираните органи, за да се противодейства на порочните практики

Повишаване капацитета на органите за извършване на качествени и ефективни инспекции по отношение спазване трудовото законодателство

- Мерки, чрез които работодателите ще бъдат стимулирани да спазват трудовото законодателство
- По-строги санкции при нарушаване на законодателството
- По-добра информираност за пораженията, които сивата икономика нанася и изграждане на нетърпимост към нея

[Expert.bg](#)

✓ Бизнесът иска работниците сами да си плащат осигуровките

Да се промени сега действащата схема на плащане на осигуровките у нас (60% за сметка на работодателя и 40% за сметка на работника), като служителите да плащат по-високи и дори да поемат целите осигуровки. Това се предлага като мярка срещу недеклаираната заетост в страната в представената от Асоциация на индустриалния капитал в България Национална карта на недеклаираната заетост, пише вестник "Труд". **Не един, а 3 дни болнични да не се плащат, иска бизнесът**

Според проф. Емилия Ченгелова, която представи изследване по темата, по този начин ще се намали икономическият интерес на работодателя от недеклаирана заетост и в същото време ще се увеличи интересът на работника, не само да има трудов договор, но и да бъде осигуряван върху пълната сума на брутно трудово възнаграждение.

Друга мярка е осъвременяване на трудовото законодателство, за да се изключат "вратичките", които сега позволяват наемаването на хора без договор. Работодателите искат и да се въведе системи от бонуси и стимули за коректните фирми. 29 на сто е недеklarираният труд в България, показва изследването на Асоциацията на индустриалния капитал в България. Проучването е проведено сред 630 предприятия, в които освен работодателят, въпросник попълват и работниците. Пет вида недеklarирани заетост се използват у нас. Най-честата практика е работа на договор с фиктивни клаузи, като част от парите се дават на ръка. На второ място се прилага практиката да не се плаща извънреден труд, както и да се ползват прикрити трудови договори - тоест сключва се граждански договор, за да не плаща работодателят осигуровки. Едва след това идва практиката да се наемат хора без трудов договор, а на последно място е използването на фалшива самонаетост, обясни проф. Ченгелова.

91% от работниците и 83% от работодателите смятат, че недеklarирани труд има, защото законите у нас оставят вратички. Други фактори са ниските санкции, както и демотивацията на хората да плащат осигуровки, защото не вярват в здравната и пенсионната системи, показва още изследването. [Германия не може да се справи с работата "на черно"](#) Според заместник-министъра на труда и социалната политика Лазар Лазаров различни изследвания за сивата икономика у нас показват, че делът ѝ намалява. За последните 10 години делът на икономиката на светло се е повишил от 64% до 80 на сто, допълни той. Пандемията показва колко е важно работниците да се осигуряват на реалните доходи. Сега се вижда, че на помощта на държавата може да се разчита, само ако бизнесът работи на светло, отбеляза и зам.-министърът на финансите Даниела Петрова.

Най-често се работи "на черно" във Видин и Ямбол

Най-често се работи без трудов договор в областите Видин (33,5%), Ямбол (32,6%) и София-област (32,5%). Най-ниските дялове са установени в областите Кюстендил (24,1%), Смолян (23,6%) и Търговище (21,1%), показва още изследването на АИКБ. Най-много хора, които работят, без да се спазват трудовите им права, има в секторите преработваща промишленост, строителство, ремонт на автомобили и селско стопанство.

Колкото по-ниско квалифицирано е дадено наето лице, толкова по-силно е уязвимо то към включване в практики на недеklarирани заетост, обясни проф. Емилия Ченгелова. По думите ѝ колкото по-високо в йерархията е наетото лице, толкова по-ниска е вероятността да работи, без да се спазват трудовите му права.

[Днес+](#)

✓ Сивият сектор се свил с над 15% за 10 години

Най-много работят без договори във Видин, Ямбол и София-област

Сивият сектор у нас е намалял с над 15% през последните 10 години. Това сочи индексът, с който се измерва, съобщи председателят на УС на АИКБ Васил Велев по време на онлайн кръгла маса в понеделник.

Последната стойност на индекса е 21,48%, докато през 2010 г., когато е стартирало измерването, е бил 36,65 на сто. Въпреки спада стойностите са значително по-високи спрямо средноевропейското ниво, заяви Велев. Недекларирани заетост била 25,3%, но имало данни, че е по-висока - около 33%.

"Виждаме тенденция на намаляване, която може да отдадем и на редицата законодателни и правоприлагащи мерки, които правителството предприе през последните години", посочи заместник-министърът на труда Лазар Лазаров. За промяна в нагласите по отношение на декларирането на заетост допринесла и кризата, породена от пандемията, защото е обвързано с възможността за ползване на държавните антикризисни мерки, посочи зам.-министърът на финансите Маринела Петрова.

Всъщност най-често срещаната практика е работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой, като нейният обхват е между 25 и 30%, посочва главният секретар на асоциацията Милена Ангелова.

На второ и трето място и двете групи поставят съответно полагаането на извънреден труд без заплащане и прикритите трудови договори. Най-силно уязвими са секторите "Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети", "Строителство", "Хотелиерство и ресторантьорство", "Транспорт, складиране и пощи" и "Селско, горско и рибно стопанство".

Най-високи са дяловете на недеklarирани заетост в областите Видин (33,5%), Ямбол (32,6%) и София-област (32,5%), а най-ниски са в областите Кюстендил (24,1%), Смолян (23,6) и Търговище (21,1%).

Най-голяма вероятност да бъдат включени в сивия сектор се наблюдава при служителите с по-ниско образование и квалификация, както и при най-младите и пенсионерите.

Сред основните препоръки на анкетираните компании е да се промени действащият модел, при който сега 57% от осигуровките се поемат от работодателя и 43% са за сметка на работника. Предлага се повишаване на дела на осигурителните вноски за сметка на работника.

[hroniki.bg](#)

✓ Недекларирани заетост в българската икономика според работодателите намалява през последните три години

Недекларирани заетост в българската икономика според работодателите е 25,3%, а според работниците – около 33%. Това стана ясно на онлайн Кръгла маса, организирана от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) за представяне на Национална карта на недеklarирани заетост в страната. В събитието взеха участие над 60 представители на изпълнителната и законодателната власт, работодателски, синдикални, научни и неправителствени организации, медии. „Повече от 10 години АИКБ неотклонно и последователно провежда политики и инициира действия пред изпълнителната власт за ограничаване на сивата икономика. Последната стойност на сивия сектор у нас, която е отчел

Композитния индекс е 21,48%, а през 2010 г., когато стартирахме измерването му той беше 36,65%. Въпреки сериозният отчетен спад стойностите му са значително по-високи спрямо средноевропейското ниво. От 2019 г. специален фокус в усилията ни е и ограничаването и превенцията на недеклаираната заетост. Целта на Националната карта на недеклаираната заетост, която представяме днес, е да формулира конкретни препоръки за провеждане на мерки и политики, чрез които в българското общество да настъпят трайни и устойчиви промени в нагласите към сивите практики, така че толерантността към недеклаираната заетост да бъде сведена до минимум.“, заяви по време на откриването на онлайн събитието председателят на УС на АИКБ г-н Васил Велев.

„Темата за недеклаираната заетост е изключително важна за всички участници на трудовия пазар. Виждаме тенденция на намаляване, която може да отдадем и на редицата законодателни и правоприлагащи мерки, които правителството предприе през последните години. Вярвам, че с продължаване на съвместните ни усилия ще допринесем за още по-голямо намаляване на сивата икономика в България.“ посочи заместник-министърът на труда и социалната политика г-н Лазар Лазаров, който е и председател на Обществения съвет за ограничаване и превенция на неформалната икономика и недеклаираната заетост. Неговото изказване беше подкрепено и от г-жа Маринела Петрова заместник-министър на финансите, която каза, че „Кризата, причинена от пандемията КОВИД-19 е допринесла за промяна в нагласите по отношение на декларирането на заетост, защото само по този начин бизнеса и гражданите могат да ползват антикризисните мерки на правителството. Хората трябва да разберат, че декларирането на труд води до подобряване на събираемостта, което от своя страна дава на държавата възможност за използване на повече средства за инвестиции“ Председателят на Икономическия и социален съвет г-жа Зорница Русинова, сподели с участниците в кръглата маса, че „Съветът е една изключително подходяща трибуна, на която да продължим последващите дебати за ограничаване на недеклаираната заетост. Категорично мога да заявя готовността на екипа на ИСС да работим съвместно с правителството и социалните партньори за изследване на връзката между съществуващите сиви практики и новите форми на заетост“ Националната карта е първия по рода си подобен документ не само в България, но и на европейско равнище. Тя е плод на едногодишния труд на повече от 50 експерта, анализирали резултатите от две национално представителни проучвания, от фокус групи, кабинетни проучвания, дълбочинни интервюта и други.

Според проучванията пет са най-често срещаните форми на недеклаирана заетост – работа без договор, работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой, прикрити трудови договори, фалшива самонаетост и извънреден труд без заплащане.

По думите на д-р Милена Ангелова, която е главен секретар на асоциацията и ръководител на проекта, и работодателите, и работниците са посочили, че най-често срещаната практика е работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой. „Нейният обхват е между 25% и 30%. На второ и трето място и двете групи поставят съответно полагаането на извънреден труд без заплащане и прикритите трудови договори. Резултатите ни показаха, че най-силно уязвими са секторите „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Строителство“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Транспорт, складиране и пощи“ и „Селско, горско и рибно стопанство“, допълня още тя. Най-високи дялове на недеклаираната заетост се отчитат в областите Видин (33,5 %), Ямбол (32,6%) и София-област (32,5 %). Докато най-ниски са установени в областите Кюстендил (24,1 %), Смолян (23,6 %) и Търговище (21,1 %). А най-уязвими са младите хора, навлизащи тепърва на пазара на труда, както и пенсионерите – хората, които вече са излезли от активната трудова възраст и търсят начини за повишаване на своите доходи.

Проведените изследвания потвърждават стартовите хипотези на АИКБ за наличието на зависимости между образователните и квалификационните характеристики на наетите лица и вероятността да бъдат включени в сиви практики на работното място. Най-голяма е вероятността това да се случи при най-ниско образование и неквалифицирани служители.

За да се ограничат формите на недеклаирана заетост на преден план е изведена необходимостта от намаляване на възможностите за генериране на плащания в брой, които са източник на сиви практики.

Сред основните препоръки на анкетирания работодатели е да се промени сега действащия модел на 57% осреднен размер на осигуровки за всички осигурителни фондове за сметка на работодателя и 43% осреднен размер на осигуровки за сметка на работника. Предлага се повишаване на дела на осигурителните вноски за сметка на работника при запазване размера на нетното трудово възнаграждение. Това ще намали в значителна степен икономическия интерес на работодателя от недеклаирана заетост, а заедно с това ще увеличи икономическия интерес на работника не само да работи на трудов договор, но и да бъде осигуряван върху пълната сума на брутно трудово възнаграждение. „През последните години недеклаираният труд винаги е бил във фокуса на работа на ГИТ. И през 2021 г. екипите ни ще направят проверка на 2000 предприятия, за които считаме че имат високорисков профил по отношение на работата с договор с фиктивни клаузи. Напълно подкрепям изведените препоръки, като смятам, че те трябва да са част от единна национална стратегия за ограничаване на недеклаираната заетост, в която задължително участие да вземат и социалните партньори.“ посочи г-жа Румяна Михайлова, изпълнителен директор на Главна инспекция по труда. Резултатите от проведените различни анализи показват, че са необходими по-широки обществени кампании сред работодателите и заетите лица за ползите от деклариания труд, както и търсенето на механизми за въвеждане на системи от бонуси и стимули за коректните работодатели, спазващи трудовото законодателство.

[Flash News](#)

✓ Работодателите: Недекларираната заетост е най-масовата сива практика

Недекларираната заетост е най-масовата сива практика, която се констатира на пазара на труда.

Това посочи председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев на кръгла маса на тема „Представяне и обсъждане на Национална карта на недеклаираната заетост“, предаде БТА. По тази причина АИКБ и партньорските ѝ организации са се насочили към по-подробно изучаване на сивите практики на пазара на труда, като крайната цел е натрупването на предложения за ограничаването ѝ, като не се създава голяма административна тежест за светлата част на икономиката, но и се ограничават сивите практики, коментира Велев.

Той припомни, че АИКБ от 2010 г. оценява размера на сивата икономика чрез композитен индекс „Икономика на светло“, като последните данни показват 21,48 на сто сив сектор в страната, докато през 2010 г. неговият дял е бил 36,65 процента. Въпреки намалението на дела на сивия сектор, той продължава да е значително над средното за ЕС.

Велев подчерта, че усилията не трябва да отслабват, защото сивите практики натоварват изрядните компании, като ги лишават от конкурентни предимства и ощетяват заетите.

Във форума участват заместник-министрите на труда и на финансите Лазар Лазаров и Маринела Петрова, както и председателят на Икономическия и социален съвет Зорница Русинова.

Проф. Емилия Ченгелова – ключов експерт по проекта на АИКБ и КНСБ „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места чрез ограничаване и превенция на недеклаираната заетост“, ще представи Националната карта на недеклаираната заетост.

Insmarket.bg

✓ Недекларираната заетост у нас е между 25% и 33%

Най-висок дял на недеклаираната заетост са отчетени във Видин, Ямбол и София-област, а най-ниски - в Кюстендил, Смолян и Търговище

Недекларираната заетост в българската икономика според работодателите е 25,3%, а според работниците – около 33%. Това стана ясно днес на онлайн Кръгла маса, организирана от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) за представяне на Национална карта на недеклаираната заетост в страната. В събитието взеха участие над 60 представители на изпълнителната и законодателната власт, работодателски, синдикални, научни и неправителствени организации, медии. "Последната стойност на сивия сектор у нас, която е отчел Композитния индекс е 21,48%, а през 2010 г., когато стартирахме измерването му той беше 36,65%. Въпреки сериозният отчетен спад стойностите му са значително по-високи спрямо средноевропейското ниво. От 2019 г. специален фокус в усилията ни е и ограничаването и превенцията на недеклаираната заетост", заяви по време на откриването на онлайн събитието председателят на УС на АИКБ Васил Велев. "Темата за недеклаираната заетост е изключително важна за всички участници на трудовия пазар. Виждаме тенденция на намаляване, която може да отдадем и на редицата законодателни и правоприлагащи мерки, които правителството предприе през последните години.

Според проучванията пет са най-често срещаните форми на недеклаирана заетост – работа без договор, работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой, прикрити трудови договори, фалшива самонаетост и извънреден труд без заплащане.

Най-често срещаната практика е работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой. "Нейният обхват е между 25% и 30%. На второ и трето място и двете групи поставят съответно полагаането на извънреден труд без заплащане и прикритите трудови договори. Резултатите ни показаха, че най-силно уязвими са секторите "Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети", "Строителство", "Хотелиерство и ресторантьорство", "Транспорт, складиране и пощи" и "Селско, горско и рибно стопанство".

Най-високи дялове на недеклаираната заетост се отчитат в областите Видин (33,5 %), Ямбол (32,6%) и София-област (32,5 %). Най-ниски са установени в областите Кюстендил (24,1 %), Смолян (23,6 %) и Търговище (21,1 %). Най-уязвими са младите хора, навлизащи тепърва на пазара на труда, както и пенсионерите – хората, които вече са излезли от активната трудова възраст и търсят начини за повишаване на своите доходи.

Сред основните препоръки на анкетиранияте работодатели е да се промени сега действащият модел на 57% осреднен размер на осигуровки за всички осигурителни фондове за сметка на работодателя и 43% осреднен размер на осигуровки за сметка на работника. Предлага се повишаване на дела на осигурителните вноски за сметка на работника при запазване размера на нетното трудово възнаграждение.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](#)

✓ Сачева: Около 160 000 младежи нито учат, нито работят, търсим възможности за тях

„Важно е да направим карта, с която да идентифицираме около 160 000 младежи, които нито учат, нито работят. За целта ще използваме положителния опит от Механизма за обхват на децата и учениците в образователната система. Ще предложим и възможности за валидиране на съществуващи умения, така че хората в общностите да се реализират пълноценно на пазара на труда“. Това посочи министърът на труда и социалната политика Деница

Сачева по време на събитие на посолството на Швейцария, свързано с насърчаване на заетостта сред ромското население.

По думите ѝ сериозен акцент в Плана за възстановяване и устойчивост и в Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ се дава на младежката безработица.

В Националния план за действие по заетостта ще бъдат предвидени 1,6 млн. лева за програми за насърчаване на заетостта. „С повишаването на минималната работна заплата ще бъде повишено и възнаграждението на ромските медиатори, които имат ключова роля в идентифицирането на хората и обхващането им на пазара на труда“, допълни Сачева.

✓ **Още 5 области в страната са в червената зона по заболяемост**

Нови 5 области влязоха в "червената зона": Стара Загора, Габрово, Ловеч, Силистра и Варна. Така в момента две трети от България вече са в червената зона, а в 9 области заболяемостта надхвърля критичния праг от 200 заразени на 100 000 души. Ръст в темпа на ваксинацията през последните дни и рекорд вчера - ако преди седмица на ден се поставяха под 4000 дози дневно, днес те вече са близо 16 000.

Със заповед на здравния министър от снощи, броят на ваксинационните пунктове в страната се увеличава на 352 от 318. Адресите на пунктовете за ваксини по градове са публикувани на страницата на здравното министерство.

Проблеми все още имат личните лекари - сигнализират за недостиг или липса на ваксини, докато пациентите им чакат за ваксинация, без да е ясно кога ще е възможна.

Въпреки че броят на новозаразените вчера приближаваше 2000, няма промяна в плановете на здравните власти да отворят заведението на първи март, обяви премиерът Бойко Борисов в Хасково.

✓ **Температурните аномалии тази година застрашават лозята и овошките**

Резките температурни аномалии през февруари застрашават от измръзване овошките в Централна България и Благоевградско. За това предупредиха специалисти от Аграрния университет в Пловдив. Ако отново има големи студове, може да се очакват по-ниски добиви при прасковите, кайсиите и лозята.

В Централна България и Благоевградско насажденията може да имат проблеми с измръзването, защото автоматичните станции са показали спад до минус 18, а критични за лозата и овошките са температури под минус 15 градуса. И според специалистите опасността от по-малки добиви е реална.

"Имаше надуване на пъпките, следствие на което при по-ниска отрицателна температура могат да измръзнат пъпките още преди да са разцъфнали. Това ще го узнаем, след като преминат тези студове взимаме проби и установяваме процента на измръзване", каза главен асистент Боян Столев от Аграрния университет в Пловдив.

Производители от пловдивското село Брестник съобщиха, че имат постоянни загуби от студеното време, защото нямат средства за превантивни мерки за затопляне на масивите при ниски температури.

За лозята специалистите прогнозираят, че ако измръзването е до 20 процента, намаляването на добива ще може да се преодолее при резитбата.

Отрицателните температури без снежна покривка са опасни и за есенниците, особено за късно засетите посеви.

[БНР](#)

✓ **НС приема решение за работата си по време на предизборната кампания**

Депутатите ще приемат решение за работата на парламента по време на предизборната кампания.

Парламентът няма да заседава в периода 8-24 март, включително, а при необходимост, ще се свика извънредно. За този период контролът върху изпълнителната власт ще се осъществява с писмени отговори на въпроси.

Последното заседание ще бъде на 25 март от 10.00 часа – тогава Цвета Караянчева за последно ще удари парламентарния звънец и ще закрие 44-тото Народно събрание.

Депутатите ще разгледат на първо четене и промени в Гражданско-процесуалния кодекс, които въвеждат национален регистър на запорите.

В предпоследната седмица от работата на законодателния орган народните представители ще приемат и годишния доклад на Антикорупционната комисия. Очаква се в четвъртък председателят ѝ Сотир Цацаров да отчете свършеното в областта на противодействието на корупцията за 2020 г.

Според данните в доклада получените сигнали за конфликт на интереси са се увеличили драстично в сравнение с предходните 2 години.

Депутатите ще гласуват и държавни парични награди за срок от 3 г. на 65 творци за цялостен принос в областта на културата.

В програмата на парламента за тази седмица е предвидено и изслушване на вицепремиера Томислав Дончев за готовността на България да представи пред Брюксел окончателния вариант на националния план за възстановяване и устойчивост.

Дончев ще трябва да разясни и етапа на подготовка за програмния период 2021-2027 г.

✓ **Транспортната комисия ще обсъжда регулация за линейките извън обхвата на спешната помощ**

В транспортната комисия ще бъдат разгледани на второ четене промените в Закона за автомобилните превози. С тях се въвежда регулация за линейките извън обхвата на спешната медицинска помощ.

Според измененията в закона всички линейки трябва да попаднат в единен регистър, за да има контрол на пътя. В момента е регулирана само спешната помощ, като всички линейки, извън системата, нямат право да извършват такава дейност.

Промените включват създаването на наредба, в която да има изискване за оборудването линейките, екипите, начина на извършване на превоза пред пътният контрол и административно-наказателната отговорност. Въвеждат се и редица изисквания като диспечерски пункт, въвеждане на задължителни застраховки, изисквания за финансова стабилност. Предвижда се контролът на техническото състояние на автомобилите да се извършва от ДАИ, а качеството на медицинското оборудване от РЗИ.

✓ Депутатите обсъждат промени в Закона за радиото и телевизията

В парламентарната комисия по културата и медиите ще обсъждат [проекта за промени в Закона за радиото и телевизията](#), който беше внесен вчера от Министерския съвет.

Измененията предвиждат нов принцип на финансиране на Българското национално радио и на Българската национална телевизия. Предлага се те да получават трансфер от държавния бюджет, който ще се определя ежегодно за компенсиране на нетните разходи за предоставяните от БНР и БНТ медийни услуги и дейности в изпълнение на обществената им мисия. С проекта за промени се отменят разпоредбите, регламентиращи Фонд „Радио и телевизия“, който от влизането в сила на закона така и не започна да функционира.

В проекта детайлно е разписана мисията на обществените медии. Определен е Съветът за електронни медии за администратор на държавната помощ за предоставяните от БНР и от БНТ медийни и други услуги в изпълнение на мисията им и издадената лицензия за възлагане на обществена услуга.

Генералният директор на Българското национално радио [Андон Балтаков припомни проблема с хроничното недофинансиране на обществените медии и че до момента финансирането е на час програма](#). Той коментира, че внесенят проект „наистина приближава обществените медии – БНР и БНТ, към представите за европейски обществени радио и телевизия“.

За размера на трансфера от държавния бюджет ще има приета от правителството методика за оценка на разходите.

„Аргументирано със съответните анализи ще кажем: За да създаваме тази програма, за да изпълняваме обществената си функция – на нас ни трябва толкова пари“, отбеляза Балтаков.

✓ Кабинетът приема Стратегическа рамка за развитие на образованието

Правителството се очаква да приеме на заседанието си днес Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в България до 2030 година.

Предвижда се и откриване на процедура за отдаване на концесия на морския плаж „Василико“ в община Царево. Ще бъде определен и концесионер за плажа „Добруджа - Юг“ в община Шабла.

С решение от Министерството на отбраната ще се отнемат земеделски земи, които ще бъдат включени в Държавния поземлен фонд. А имоти, предоставени за управление от ведомството, да получат съгласие за продажба.

Министрите ще определят 30 октомври за професионален празник на брокерите и агентите на недвижими имоти.

Сдружението „Съюз на инвалидите в България“ ще бъде признато за национално представителна организация.

✓ Туристическият бранш настоява за ваксиниране на персонала

Здравният министър професор Костадин Ангелов ще се срещне днес с представителите на туристическия бизнес във връзка с ваксинирането на персонала преди предстоящия летен сезон.

Кога и как секторът ще рестартира своята дейност е най-важната тема за представителите на туристическия бизнес. Ваксинацията на персонала е една от стъпките за това, каза Павлина Иванова, председател на обединение „Бъдеще за туризма“:

„Това ще е важно за служителите в офиса, за екскурзоводите, за шофьорите на трансферните автобуси, за всички, които са в досег с туристите, и е много важно, за да бъдем безопасна дестинация, да бъдем ваксинирани“.

Туроператорите ще настояват за влизането в страната български и чуждестранни туристи, които имат ваксинационен сертификат, да отпадне изискването за PCR тест.

Също така да бъде коригирана ценовата политика на тестовете в страната и по границите, които на места са доста завишени, каза още Иванова:

„Следващото нещо, което искаме, е предвидимост на заповедите и някаква прецизност. С една заповед в последния момент това означава, че всички потребители си губят парите“.

Представителите на бизнеса ще настояват за изработването на правила, чрез които да станат възможни автобусните екскурзии, както и да се възстанови конгресният туризъм.

✓ Зорница Русинова: Инвестициите в дигиталните умения ще доведат до реална трансформация на обществото

Националният план за възстановяване не е план на определено правителство, а на цялото общество

Как Националният план за възстановяване и устойчивост ще подобри живота на българите през настоящия програмен период, кои са основните приоритети в него и кой и как подготвя проектите, които ще се изпълняват? Днес предстои да бъдат представени и приети програмата и приоритетите на Икономическия и социален съвет за тази година. Как се предвижда средствата – 12 млрд. евро за Плана за възстановяване и развитие – да подобрят социалните дейности у нас?

Зорница Русинова, председател на Икономическия и социален съвет, разяснява в "Нашият ден":

"Днес предстои пленарно заседание, в което всички членове на Съвета ще можем да одобрим приоритетите си за работа през следващите 4 години. Те, разбира се, са свързани с наболелите теми на обществото, с всичко, което ни предстои като възстановяване на икономиката след социално-икономическата криза, породена от пандемията, както и да подобрим

програмата си за тази година. Ще бъдат изслушани множество становища по наболели теми, свързани с доходите на хората, с икономически мерки и т.н."

Становището, представено на изпълнителната власт по Плана за възстановяване. В преработената версия може да се види, че благодарение на мнението на организираното гражданско общество – представители на работодатели, синдикати – има елементи на преработка на самия план. Част от ангажиментите, които за тази година сме си поставили, е текущо, според отделните етапи на изпълнение на плана, ние да продължаваме да даваме своя принос със становище, с анализи. Защото този план не е план на определено правителство – той е план на цялото ни общество. Приносът, който в рамките на обсъждането и ние като Съвет дадохме, и всички заинтересовани страни, дава добър резултат."

За да се подобрят социалните дейности

"По отношение на социалните дейности има доста трансформации, които стартираха през последните години. Един от големите двигатели на реалното социално включване е прилагането на Закона за социалните услуги. Има множество проблеми с трансформацията на услугите за възрастни хора, домовете за хора с увреждания. Така че в един дълъг период като комбинация от инвестиции през оперативните програми и през Плана за възстановяване тази система ще се реформира. Бяха дадени заявки за промяна на законодателството в социалната сфера – като социално подпомагане и социална закрила."

Как ще се развива пазарът на труда

"Затова инвестициите, заложили в Плана от гледна точка на образованието, инвестиции в дигиталните умения на хората, възможността все повече да се инвестира и да се говори за компетентностите, не само за знанията, които придобиват децата и студентите, ще доведат до реалната трансформация на обществото."

✓ Открито заседание в КЕВР по предложените от „Булгаргаз“ цени за март

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) ще се проведе открито заседание за обсъждане на доклад относно заявление от „Булгаргаз“ за утвърждаване на цена за март. По нея общественият доставчик ще продава природен газ на крайните снабдителни на газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия. Представители на „Булгаргаз“ ЕАД могат да участват присъствено в откритото заседание или виртуално през Skype.

✓ Андон Балтаков: Финансирането на БНР ще бъде на базата на нетните разходи

Интервю на Диана Янкулова с Андон Балтаков в предаването „Нещо повече“

„И БНР, и БНТ с години са хронично недофинансирани. До този момент финансирането е на т.нар. „час програма“. Това подчерта в предаването „Нещо повече“ генералният директор на БНР Андон Балтаков. [Предлаганите от правителството промени в Закона за радиото и телевизията са внесени в Народното събрание, като с тях се предвижда нов принцип на финансиране на БНР и БНТ.](#)

Той поясни, че начинът на финансиране на БНР ще бъде на базата на нетните разходи:

„Вярвам, че депутатите ще приемат този законопроект в оставащите дни и на базата на новите текстове в закона ще се приеме методология за изчисляване на разходите. След което ще кажем на Съвета за електронни медии, който ще бъде администратор, аргументирано и с анализи – за да създаваме тази програма, за да изпълняваме обществената си функция, за да създаваме култура, за да създаваме дигитално съдържание, за да поддържаме сградите, на нас ни трябва толкова пари“.

Балтаков подчерта, че като организация БНР е повече от една радиостанция.

„Мисията ни е ясно разписана - за кого създаваме съдържание, журналистика, култура, творчество. По този начин ще застанем пред обществото, пред СЕМ, пред останалите администратори на финансовата помощ, и ще кажем – така виждаме, че трябва да изпълняваме обществената мисия, направили сме си финансовите и икономическите анализи. По друг начин ще се води диалогът“.

Генералният директор на БНР каза още:

„Нашата цел е да осведомяваме хората за това какво се случва и накъде вървим цивилизационно. И законът казва, че ние съдействаме за развитието и популяризирането на българската култура, на българския език. Ние даваме информация, но когато тя не съвпада с усещането на хората, те си мислят, че правим пропаганда“.

Интервюто с Андон Балтаков можете да чуете в [звукския файл](#).

✓ Емил Коларов: Отваряне от днес за утре е трудно, искаме предвидимост

Интервю на Диана Дончева с Емил Коларов в предаването „Преди всички“

Заведенията имат нужда от глътка свеж въздух – да започнат да работят. Персоналът е доста изнервен. Това обясни пред БНР Емил Коларов, председател на Сдружението на заведенията у нас. По думите му по данни от различни анкети **около 30%** от заведенията най-вероятно няма да отворят на 1 март.

„При всички случаи не сме спокойни. Няколко пъти вече същият министър ни обещава, че ще отворим и пак не отворихме. Сценарият дано не се повтори от миналия месец“, коментира Коларов в предаването „Преди всички“.

Той изрази надежда [на срещата на туристическия бранш със здравния министър днес да получат повече информация](#).

Отварянето от днес за утре е трудно, затова искаме предвидимост, подчерта Коларов. „На нас ни трябва поне седмица, за да можем нормално да подготвим обектите си.“

Според Коларов логично и нормално е заведенията да заработят при условията, при които са работили при затварянето им и които по думите му са близки до валидните за ресторантите в хотелите.

Дори дневните заведения да отворят на 1 март, нощните със сигурност ще отворят най-рано две седмици след тях, допълни Емил Коларов.

За нас е много важно да бъдат преразгледани таксите за битови отпадъци, посочи той и припомни, че някои от обектите миналата година не са работили 5-6 месеца.

Емил Коларов акцентира върху предложението да се създадат регионални антикризисни икономически щабове с представители на засегнатите браншове.

Ваксинирането е право на личен избор на всеки човек, категоричен е Коларов по повод появилите се информации, че работодатели в бранша могат да поставят условие за ваксинация на заетите в него. Няма логика в това някои хора да имат повече права от други или да бъдат дискриминирани заради това, че не са ваксинирани, изтъкна той и събщи, че предстои оповестяването на специална декларация по темата.

Цялото интервю слушайте в [звукския файл](#).

✓ **Ще остане ли образованието закотвено за фактите или ще развива ключови умения**

Все още не е ясно кога ще се случи дългоочакваната промяна в изпитните формати

„Дебатът трябва да е не за премахване за външното оценяване в 4 и 10 клас, а дали това оценяване показва на учениците, училищата и образователната система имаме ли качествено образование или не.“ Това коментира в предаването „Хоризонт до обед“ Златка Димитрова, експерт по образователни политики в Сдружение „Образование България 2020-2030“.

„Това е пример, показателен за много случаи от последните няколко години, когато има опит за реформа, но често нейният смисъл или не се разбира, или не се вижда нейната добавена стойност. Така е и в този случай, в който се настоява за промяна или за премахване на външното оценяване в 4 и 10 клас. Не защото не е смислен инструмент, а защото в момента не показва добавената си стойност в този формат“, изтъкна Димитрова.

От няколко години Сдружение „Образование България 2020-2030“ изготвя годишен мониторингов доклад с препоръки как българското образование да отговаря на очакванията на обществото за промяна. Промяната на изпитните формати е част от образователната реформа за развиване на ключови компетентности, която е свързана с промени и в учебните програми, и в държавните образователни изисквания, припомни Златка Димитрова.

„Но нашите проучвания досега показваха, че тези промени са били по-скоро повърхностни и не толкова задълбочени. Учителите не получават необходимата подкрепа за това как да преминат към преподаване, което формира компетентности. Когато говорим за промяна на форматите – то върви ръка за ръка с разговора какво очакваме учениците да научат в училище и как подготвяме учителите, така че да могат да подкрепят децата да развиват тези умения, които ще оценяваме у тях.“

Дори обновените учебни програми в много по-голяма степен все още поставят фокус върху това какво трябва да научи детето, но не и върху това как да работи в сътрудничество, да се аргументира, как да мисли критично, как да прилага креативност, категорична е Златка Димитрова. Според нея става дума за умения, които не биха могли да бъдат оценени в сегашния тестови формат, който оценява предметни знания. „Това са много по-ценни умения, върху които препоръчваме да поставят фокус тези учебни програми.“

На учителите им липсват ясни указания как да определят всяка от деветте ключови компетентности, смята Димитрова. По думите ѝ преподавателите имат много по-голяма яснота какво следва да постигнат за учебното съдържание, отколкото за уменията.

Златка Димитрова даде пример за посоката, в която трябва да се върви. Вместо фактологични въпроси кога се е случило дадено събитие, да се даде за разчитане диаграма от областите история и география в определен исторически период и да направи изводи от това за определени тенденции или събития, защо са се случили.

Под въпрос е дали и през учебната 2022/2023 година ще бъдат въведени интегративни изпитни формати. Нормативната уредба просто дава такава възможност, уточни Златка Димитрова. Тя смята че обществото очаква повече конкретика по този въпрос още отсега.

„Тези формати ще бъдат подложени на обществено обсъждане, но досега виждаме, че не са предприети от МОН стъпки за предварителен диалог.“

Д-р Лъчезар Томов е преподавател по математика и информационни технологии на ученици от 8 до 11 клас в Гимназията за древни езици и култури в София. Той използва иновативни техники и методи за работа с учениците. В нестандартните условия на онлайн обучение Томов им дава различни задачи и проекти, решават задачи извън учебния план през канал в YouTube, решават и задачи в група. Използват различни платформи.

Томов разделя нещата на информация и знание – едното е да знаеш кога се е състояла дадена битка, а другото – да можеш да обясниш защо се е случило така, да можеш да формулираш теза и да я защитиш.

„Ползването на факти за мен не е знание. Основният проблем за мен е именно в това, че в България се е насочило образованието към технология, а не към знания.“

Повече по темата чуите в [звукските файлове](#).

✓ **Рестартирай Европа: Развитие на кръговата икономика**

Развитието на кръговата икономика е съществена част от европейската Зелена сделка. Повторното оползотворяване на продукти и отпадъци намалява разходите за производството на нови стоки, а освен това намалява и въглеродните емисии, които съпътстват производствения процес. Ползата е и в икономията на първични суровини. В България кръговата икономика има съществено развитие, макар и без мнозина да съзнават това, смята Боян Рашев, експерт по устойчиво развитие и управление на природните ресурси:

Кръговата икономика, в България конкретно, се развива отдавна. България всъщност е един от най-големите рециклатори в Европа. Ако погледнете количествата пластмаса, стъкло, хартия и метали, които се рециклират в

България, ще се убедите в това. Тук нямам предвид само количествата, които идват като отпадъци само вътре в страната. България всъщност внася много скрап и други отпадъци, които се рециклират тук. Тоест, ние всъщност сме център на кръговата икономика в Европа, така погледнато.

Освен това в България се внасят много дрехи втора ръка от западна Европа, пък и от Северна Америка. Тук те се сортират, част от тях се продават по веригите магазини втора ръка. Друга част се продават в страни като Бангладеш и Пакистан. Трета част се рециклира като текстил и четвърта част се оползотворява енергийно-тоест използва се в малки инсинератори в циментовите заводи например.

Тоест, България се развива много добре в тази насока и това до голяма степен се дължи на факта, че сме най-евтината страна в ЕС.

Освен металите, пластмасата и други материали, на рециклиране подлежи и водата. Това че тя е ценен ресурс и ще става все по-ценен, не подлежи на съмнение. Аграрният сектор в Европа е един от най-големите потребители на вода с дял от 36 на сто от общото годишно потребление на континента. Затова през 2020 година бе приет Регламент 741 на Европейската комисия и Европейския съвет, чрез който се създават минимални изисквания за повторната употреба на вода в земеделието. Доцент Стефан Шилев от Аграрния университет в Пловдив, е сред експертите, ангажирани с проект за повторно използване на пречистени отпадни води в земеделието:

На практика това означава, че водите, които се генерират от битовите пречиствателни станции за отпадни води, от хранително-вкусовата промишленост и които нямат приоритетни вещества като замърсители, трябва да се допречистват до едно качество, което е достатъчно добро и е показано в регламента като минимално изискване за качество. Впоследствие тези води могат да се използват за напояване.

Засега в България, по думите на Стефан Шилев, има само изолирани случаи, в които пречистена вода се използва за напояване в земеделието:

Има практически примери за това. Хората са достигнали до идеята да използват отново водата благодарение на своя опит и нюх. Те са наясно, че този ресурс няма нужда са се хвърля като се зауства след пречистване в реките, а може да се използва отново като се напояват розови насаждения, да кажем, или овощни градини и декоративни растения. Защото в крайна сметка заустването води до загуба на ресурс.

Регионът на Пловдив е сред 8-те цели в Европа, където ще се работи по проекта за рециклиране на вода. В Гърция част от проекта е регионът на Солун, а в Испания-Андалусия. Там около 6 процента от водата, която влиза в пречиствателните станции, впоследствие се използва за поливане.

✓ Нарастване на европейската инфлация при дефлация в България

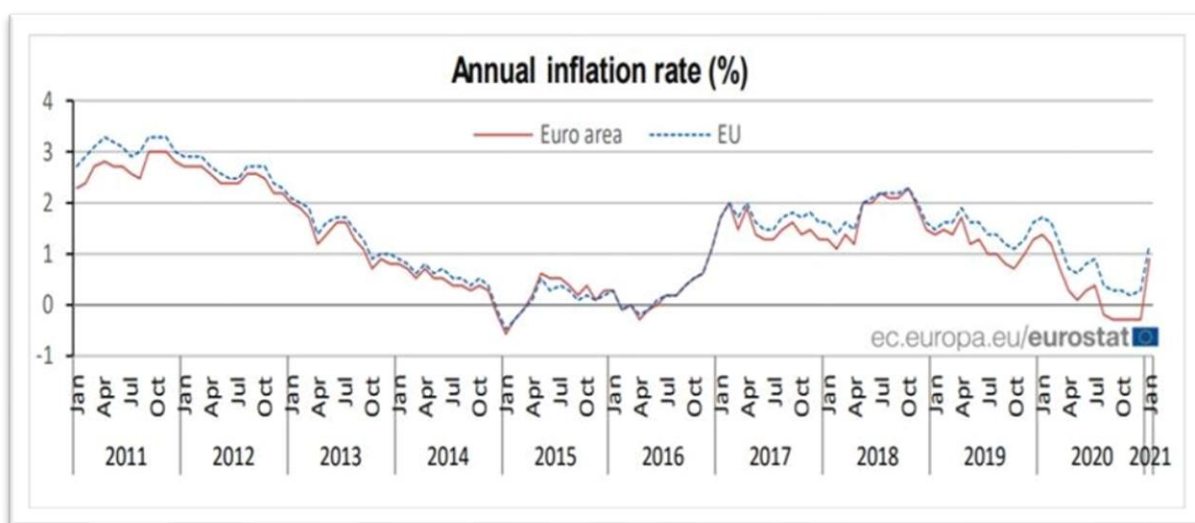
Потребителските цени в еврозоната се повишиха на годишна база през януари за пръв път от 6 месеца насам, докато инфлацията в целия ЕС достигна едногодишен връх, а в България беше отчетена дефлация.

Това показват данни на европейската официална статистика Евростат.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (CPI) в еврозоната се повиши през януари с 0,2% спрямо месец по-рано и нарасна с 0,9% на годишна база - първо увеличение на инфлацията от юли 2020 г. насам.

Основната инфлация (изключвайки волатилните цени на храните, тютюневите изделия и на енергията) се понижи през януари с 0,5% на месечна база, но се ускори на годишна база до 1,4% след повишение с едва 0,2% през декември 2020 г.

Графики на потребителските цени в ЕС и еврозоната (г./г.)

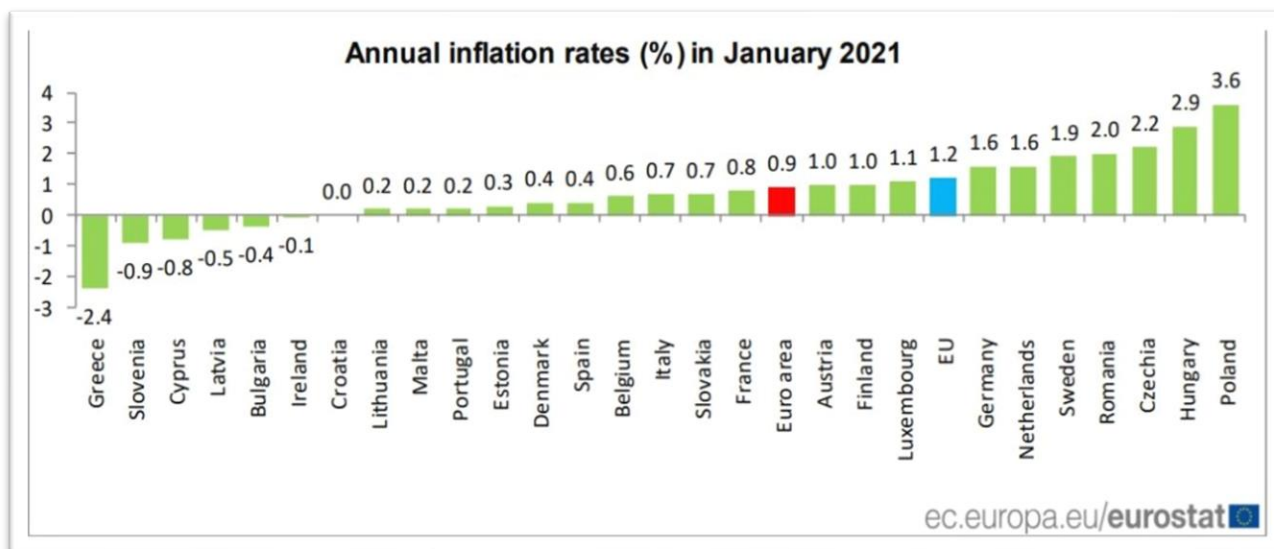

Най-голям принос за нарастването на инфлация през януари оказа повишаването на цените на услугите с 1,4% спрямо година по-рано, на неенергийните индустриални стоки с 1,5%, както и на нарастване на цените на храните, алкохола и тютюневите изделия с 1,5%, докато енергийните цени се свиха с 4,2 на сто.

В рамките на целия Европейския съюз потребителската инфлация се повишиха през януари с 0,3% спрямо месец по-рано и нарасна на годишна база с 1,2% след увеличение с 0,3% през декември 2020 г.

Отрицателна годишна инфлация беше отчетена през януари в 6 държави членки на ЕС, като най-голямо понижение беше отбелязано в Гърция (спад с 2,4%), Словения (с 0,9%), Кипър (с 0,8%), Латвия (с 0,5%), България (с 0,4%) и Ирландия (с 0,1%), докато най-висока годишна инфлация имаше в Полша (повишение с 3,6%), Унгария (с 2,9%) и Чехия (също с 2,2%). Според данните на Евростат годишната потребителска инфлация в България през януари 2021 г. се повиши с 0,1% спрямо предходния месец, но отбеляза понижение на годишна база (дефлация) с 0,4% след стагнация (0,0%) през декември 2020 г.

Промяна на инфлация в ЕС (г./г.) през януари за отделните държави членки

✓ ЕК предлага инвестиции от 10 млрд. евро за европейски зелен и цифров преход

Европейската комисия обяви във вторник, че е предложила създаването на десет партньорства между Европейския съюз, неговите членове и индустрията, за да "ускори прехода към зелена, климатично неутрална и цифрова Европа", което ще направи европейската икономика "по-устойчива и конкурентоспособна".

Според предложенията, ЕС ще инвестира близо 10 милиарда евро в тези сътрудничества, докато партньорите "ще отговарят с поне еквивалентна сума".

"Очаква се този комбиниран принос да мобилизира допълнителни инвестиции в подкрепа на европейския преход и да създаде дългосрочни положителни въздействия върху заетостта, околната среда и обществото", заяви комисията.

Съобщението идва, след като преди дни председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен призова единния блок и Съединените щати [да създадат "правилник за цифровата икономика"](#).

Междувременно тя посочи, че Европейският съюз работи по Спешен инструмент за единния пазар, за да "се избегнат бъдещи прекъсвания и смущения" в икономиката на блока в ситуации, подобни на продължаващата пандемия от Covid-19.

"И ние ще диверсифицираме веригите за доставки и ще създадем европейски алианси, за да бъдем по-устойчиви при набавянето на суровини. Нека извлечем уроците от пандемията", написа тя в Твитър.

✓ Близо милион чуждестранни работници са напуснали Великобритания през 2020 г.

Почти един милион чужденци може би са напуснали страната през миналата година, като коронавирусната пандемия изглежда е предизвикала най-големия регистриран нетен отлив на работещи, но неродени във Великобритания, според официални данни, публикувани във вторник, цитирани от Ройтерс.

Данните от Службата за национална статистика (ONS) предполагат, че във Великобритания през последните три месеца на 2020 г. е имало 795 000 по-малко работещи, родени в чужбина, отколкото година по-рано, и близо милион по-малко жители, родени в чужбина, на възраст над 16 години.

В рамките на Европа Великобритания регистрира най-голям брой починали заради Covid-19 и понесе най-сериозен икономически удар от коронавирусната пандемия. Особено тежко са засегнати някои сектори, в които преди работеха голям брой чужденци, като например хотелиерството.

Проучването не е предназначено да обхване миграционните потоци, а наличието на пандемия означава, че телефонните обаждания са заменили интервютата от врата до врата от страна на ONS, което прави по-трудно да се разбере дали намаленият брой на респондентите, родени в чужбина, отразява промяна в извадката или представлява основа промяна. Въпреки това Джонатан Портъс, професор по икономика и публична политика в King's College в Лондон и бивш главен икономист в Британския департамент за работа и пенсии, заяви, че е разумно да се заключи, че е имало масова миграция. "Не се съмнявам, че е имало отлив на хора, който е безпрецедентен в най-новата история", каза той пред Ройтерс. Трудно е било да се разбере дали работещите чужденци ще се върнат, след като пандемията приключи, каза още Портъс.

Работниците, родени в ЕС, представляват по-голямата част от напусналите Великобритания през изминалата година, показват данните на ONS.

Британската статистика заяви, че не може да даде насоки относно вероятната посока на каквито и да било ревизии на публикуваните данни.

Дневник

✓ Депутатите излизат във ваканцията преди изборите

Последното редовно заседание на 44-ия парламент ще бъде следващия петък (5 март), след което депутатите ще излязат в предизборна ваканцията за кампанията. Решението е обсъдено с партиите и ще бъде гласувано в пленарната зала утре. След това депутатите ще се събират за извънредни или недовършени законопроекта. Последното заседание ще е на 25 март, когато е последният ден на мандата. В дневния ред е само една точка - закриване на 44-ото Народно събрание. Макар и неофициално, предизборната кампания в парламента започна отдавна. В последните сутрини дежурна тема за скандали между управляващи и опозиция е защо премиерът Бойко Борисов не ходи на изслушвания в парламента. Заради коронавируса събитията по време на предизборната кампания не са разрешени, но мерките не ограничават срещите очи в очи. Партиите планират обиколки в страната и кампания онлайн.

✓ Хасан Адемов: Кандидат-пенсионерите трябва да са много по-активни

Хората, които ще се пенсионират с пенсия в две части - и от държавното обществено осигуряване, и от частен фонд, трябва да заемат активна позиция, да се поинтересуват в кой фонд са осигурени, колко пари имат натрупани и каква пенсия биха получавали оттам. Това препоръча председателят на парламентарната Комисия по труда и социалната политика Хасан Адемов (ДПС). Той разясни новите положения в Кодекса за социално осигуряване, които уреждат фазата на изплащане на втората пенсия.

Първите пенсионери, които ще получават пенсии и от втория стълб, се очакват през септември 2021 г. Тогава част от родените през 1960 г. жени ще навършат определената в чл. 68, ал. 1 от [Кодекса за социално осигуряване](#) пенсионна възраст. Първите по-значителни групи пенсионери от универсалните пенсионни фондове се очакват след 2024 г., когато и родените през 1960 г. мъже ще навършат такава възраст. Какви са новите положения четете [тук](#).

Пенсионната система в годините беше поставена в услуга на други системи, в които работодатели имаха нужда да плащат по ниски вноски, за да се повиши конкурентоспособността. И заради тези компромиси пострада цялата система, а сега цената се плаща от ниските пенсии и огромния дефицит в държавното обществено осигуряване - над 6 млрд. лв., каза Адемов. Той подчерта, че управляващите днес вместо да обяснят на хората, че не могат да очакват високи пенсии от втория стълб, са опитали да скрият законопроекта като правителството одобри проекта на 30 декември 2020 г. - между празничните дни.

Най-важното е, че вече има ясна процедура за получаване на основните видове пенсии. В частния фонд ролята на кандидат - пенсионера става много по-активна - да направи информиран избор дали да го остави, или да прехвърли парите си в НОИ и какъв вид пенсионен продукт да избере, каза той. Над 80% от хората не знаят в кой фонд са осигурени, необходима е масирана информационна кампания, препоръча той.

✓ Правителството предлага по-дълги мандати за шефовете на БНР и БНТ

Мандатите на генералните директори на Българската национална телевизия (БНТ) и на Българското национално радио (БНР) да се увеличат от три на пет години, както и толкова да продължават мандатите на управителните съвети. Това предлага правителството в промените в Закона за радио и телевизия.

С тях се въвежда и нов начин на финансиране на двете обществени медии, както и по-подробно описание на мисията им.
По-бързата писта

[Миналата седмица](#), на 16 февруари, генералният директор на БНР Андон Балтаков предвиди, че проектът, по който се работи от поне година, ще претърпи крах и настоящият състав на парламента няма да има време да го приеме. Министерството на културата, които са водещи по проекта, не отговориха публично на критиката на Балтаков.

Няколко дни по-късно, на 19-ти февруари, от ведомството заявиха пред "Дневник", че работната група работи усилено, че има постъпили много предложения от общественото обсъждане и че Министерството на културата ще се опита да внесе законопроекта в срока, предвиден в Закона за държавния бюджет - 31 март 2021 година.

Проектът се появи на страницата на Народното събрание във вторник по обяд. Проверка на "Дневник" установи, че той е бил гласуван от кабинета в понеделник на заседание на Министерски съвет. Дневният ред на това заседание не е публичен, като за него първоначално не знаеха и от Министерството на културата. Те твърдяха, че проектът трябва да бъде гласуван от кабинета на редовното му заседание на 24 февруари, сряда. От парламента нямаха обяснение как е станала грешката. От пресцентъра на Министерски съвет не отговаряха на обажданията.

Проектът, качен на страницата на парламента и разпределен по комисии (първото заседание ще е в сряда, 24 февруари) включва текстовете, приети в окончателния вариант от работната група през юни миналата година, но които не бяха попаднали в представения през октомври проект за обществено обсъждане. Това предизвика генералният директор на БНР да поиска оставката на министъра на културата Боил Банов, като той заплаши, че също ще напусне поста. До изтичането на срока за обществено обсъждане - средата на ноември, Балтаков беше разубеден да подава оставка от колегите си в радиото, а Боил Банов призна, че е премахнал текстовете за по-дългите мандати и управителните съвети заради опасения от протести.

Какво предвижда проектът

Новата схема за финансиране на обществените медии предвижда вместо субсидия те да получават трансфер от държавния бюджет, който се определя ежегодно за компенсиране на нетните им разходи от осъществяваните медийни услуги и дейности в изпълнение на обществената им мисия и издадената лицензия за възлагане на обществена услуга.

Проектът предвижда в едномесечен срок от влизането му сила настоящите генерални директори да предложат на Съвета за електронни медии членове на управителни съвети, с които да довършат мандатите си. За Балтаков това ще е 2023 година, а за Кошлуков - 2022 година. Проектът предвижда генералните директори да не могат да заемат повече от два последователни мандата на тези постове.

Проектът предвижда още промени, свързани с отговорностите и договорите за възлагане на управлението на генералния директор и на членовете на управителните съвети. Ако мандатът на генерален директор бъде прекратен, това ще важи и за членовете на управителните съвети. Те ще изпълняват своите правомощия до встъпване в длъжност на новите управителни съвети.

✓ При Борисов България затъна в постдемокрацията

Телекрацията - "режимът на масмедиен популизъм", с който Умберто Еко характеризираше управлението на Берлускони, пасваше много добре за времената на ранната политическа кариера на Борисов, за "Борисов-1" и "Борисов-2". Тогава и в Италия, и в България политическата комуникация беше сведена до това, че Берлускони, респективно Борисов, е казал нещо по телевизията. Какво, кога, пред кого - отговорите на тези въпроси имаха все по-малко значение. Брандът "Берлускони", респективно "Борисов" - умерени популисти, предшественици на сегашната дяснопопулистка вълна в Европа, доминираше в публичния дискурс, засенчвайки съществените въпроси от дневния ред.

Бяха времена, когато Генерала - последователно главен секретар на МВР, кмет на София и министър-председател, владееше телевизионните камери и студиа, главни редакторки на вестници бяха влюбени в него, а Слави Трифонов - сега върл критик на управлението на ГЕРБ, го беше поканил на 8 март (2007 г.) за водещ в своето шоу по Би Ти Ви.

Тази медийно-политическа любов вече е лански сняг. Въпреки че министрите и "говорителите" на ГЕРБ не спират да обикалят студиата на "Нова", държавната БНТ, както и на досега по-обективната bTV впрочем, Борисов като че ли приключи с медийните си участия. Макар че медийното му присъствие не е намаляло. Последното му интервю, което роди новината как Мата Хари е "преодоляла защитата" в спалнята му, беше публикувано в германския "Франкфуртер алгемайне цайтунг" през ноември. Пет месеца след началото на масовите антиправителствени протести.

Българските медии обаче нямат честта да интервюират премиера и лидер на ГЕРБ. Той дори и пресконференции спря да дава и минава само с кратки изявления при внезапните си появи в различни кътчета на страната. Прелъстени и изоставени - в такова състояние се намират мейнстрийм медиите, които направиха възможна шеметната политическа кариера на Борисов.

Въпреки това видимият му бойкот на журналистите е скандален за една страна-членка на ЕС. "Преди няколко седмици, по време на поредната си обиколка из страната с джипката, която сам управлява, премиерът Бойко Борисов каза, че няма да си хаби нервите като отговаря на журналисти. Министър-председателят заяви още, че "има много зависими журналисти. Не са зависими от правителството, или от нас, изпълняват си някакви поръчки. Да си ги правят." Той предпочита да излъчва посещенията си в профила си във фейсбук". Това написа евродепутатът от групата на социалистите и демократите Елена Йончева на своята фейсбук страница след участието си в международна конференция за свободата на медиите. На форума Павол Шалай от "Репортери без граници" запита българските журналисти "Защо търпите, защо не реагирате?" А Карин Барзегар от телевизия TV-5 Monde каза, че ако френският президент си позволи подобно нещо, ще предизвика колективен бойкот от медиите и няма да оцелее на поста си.

Дълбоките корени на поданическата култура в журналистическата гилдия, зависимостите на медийните собственици от властта и равнодушието на голяма част от обществото обаче позволяват на българския премиер да оцелява.

За Борисов джипката и фейсбук са това, което беше за президента Тръмп твитър пропагандата, насочена директно към неговите последователи. Макар медийният пейзаж в двете страни да е много различен, медиите и в САЩ, и в България започнаха да играят догонваща и само регистрираща роля спрямо политическия лидер. Отказът му да общува с медиите пречи на журналистите да си вършат съвестно работата, да отсяват зърното от плявата, да контролират властта. С други думи - да играят класическата си роля на отговорни "пазачи на входа" на трасето на политическата комуникация. Тази роля все по-често им се изнема от политическите пиари и медийно обиграни политици, благодарение на социалните медии.

Като избягва срещите с журналистите, Борисов си спестява възможността за критични въпроси. Не че българските журналисти ги задават често на родния "Батман", но дори и изключенията си струват периодичните контакти. Справка - кръстосаният разпит, на който Полина Паунова от "Свободна Европа" подложи Борисов на пресконференцията през юни след избухването на скандала с онова чекмедже в премиерската спалня. Тогава Борисов призна, че си е писал с Божков и обвини Радев, че го следи с дрон.

Сега журналистите са принудени да следят "Севда ТВ", както наричат фейсбук шоуто на Борисов от джипката. То често облъчва феновете на премиера в социалната мрежа със странни прозренията и хвалби за, меко казано, неверни неща. Например, че организацията на ваксинацията била перфектна и как България се справяла най-добре с пандемията в ЕС. Да не говорим за по-старата самореклама, че едва ли не върху бизнеса и гражданите се е излял компенсационен рог на изобилюето.

През последните дни Борисов не слиза от джипката, а пасажери са здравният министър Ангелов и шефът на НОЩ ген. Мутафчийски, с които инспектира ваксинирането по села и паланки. След като до миналата седмица най-малките населени места бяха последната дупка на кавала в правителствената стратегия, първите три фази на кампанията се провалиха, а "народната" ваксина "Астра Зенека" очевидно залежаваше в хладилниците на РЗИ-тата. Джипка шоуто трябва да

"продаде" на електората отпусването на процеса на ваксиниране чрез организиран хаос като печеливш ход за спечелване на парламентарните избори.

Въпреки че създава впечатление, че продължава да се къпе в народната любов, Борисов изпитва неприязън или не смее да се среща и с граждани по предварително обявена програма. За да не отговаря на неудобни въпроси, да не навлиза в полемики, които не са силната му страна и да не бъде освиркван. Тази линия на поведение започна по време на летните демонстрации. Тогава протестиращите обвиняваха Борисов, че го е страх да ходи на работа в Министерския съвет и напразно настояваха да разговарят с него на жълтите павета.

Игнорирането на медиите и критично настроените граждани от страна на премиера беше предшествано от пренебрежителното му отношение към Народното събрание - светая светих на всяка парламентарна демокрация. Борисов избягва парламентарния контрол вече почти една година въпреки настойчивите опити на опозиционната БСП да го призове в пленарната зала. Подобно състояние на нещата кореспондира с мизерния рейтинг на Народното събрание и ръчното управление на мнозинството от страна на премиера.

Добре дошли в епохата на постдемократията - посестримата на постистината! Втората дума описва обстоятелства, при които обективните факти оказват по-малко влияние върху общественото мнение, отколкото емоционалните послания. В цялата си пълнота това явление се разгърна по време на коронавирус пандемията.

В България negliжирането и заобикалянето на фактите, които са кръвоносната система на журналистическите медии, върви ръка за ръка с грубо пренебрежение и скандално подминаване на самите медии, държавните институции и гражданското общество, които правят демокрацията възможна. Тя не е зачеркната, но мимикрира.

Борисов спря да дава интервюта за медиите, макар че преди две години обяви, че те са "абсолютно свободни". Джипката не спря пред протеста през 2020 г., но на останалите шепа протестиращи им е "разрешено" да блокират "Дондуков" и "Орлов мост", макар и за кратко, пазени от полиция. Въпреки че парламентът е почти обезличен, на 4 април българите отново ще гласуват за депутати в следващото Народно събрание. Всички тези белези на политическия процес показват, че страната вече е затънала в постдемократията.

Още през 2003 г. в едноименната си книга британският социолог Колин Крауч описа как вследствие на глобализацията и секуларизацията на политическия живот западният свят (България е член на ЕС и на НАТО) се носи "по течението към една ситуация, при която демокрацията се превръща в сянка на самата себе си. Нейните институции и привички си оставаха: провеждаха се оспорвани избори; правителствата можеха да бъдат сваляни и сменяни по мирен път; политическият дебат изглеждаше ожесточен. Но жизнеността и устремът ѝ бяха намелели; партията и правителствата не толкова реагираха на желанията, изразявани от автономните граждански групи, колкото манипулираха темите и общественото мнение. Междувременно реалната енергия на политическата система бе преминала в ръцете на малки елити от политици и корпоративните богаташи, които все повече обезпечаваха условия, при които политиката да отговаря на желанията на вторите".

Българската постдемократия обаче има и специфичен олигархичен, дори полигархичен (от полигарх: политик олигарх) оттенък. Т.е., тя може да бъде разглеждана и в контекста на "превзетата държава", респективно на унгарската "мафиотска държава" по Балинт Мадяр. Но това вече е тема за друг анализ, разположен в друга координатна система.

✓ Годината започва с увеличение на лошите кредити

Лошите и реструктурирани кредити нарастват със 178 млн. лв., или 3.75% през януари в сравнение с предходния месец, показват данните на БНБ. Тези заеми са вече 4.94 млрд. лв. и те вече са 8% от всички, отбелязва ["Капитал"](#).

Изданието посочва, че влошаването се дължи на фирмени и потребителски заеми, докато при ипотечните делът продължава да спада. Допълва, че през следващите месеци тези заеми ще продължат да растат, след като за все повече клиенти на банките изтича кредитният мораториум.

В същото време банките завършват месеца с 80 млн. лв. печалба.

През януари кредитирането расте с 310 млн. лв. предимно от фирмени заеми. При потребителските повишението спрямо декември е 49.2 млн. лв., а при ипотечните - 55.1 млн. лв. - най-слабо ниво от януари 2019 г. насам. И в двата сегмента годишният темп на растеж продължава да се забавя.

От този месец БНБ публикува данни и за заемите за работодатели и самонаети, сред които лични лекари, художници, нотариуси и др., при които имат спад на кредитите от над 50 млн. лв. до 365 млн. лв.

✓ Антикорупционният фонд: В Агенцията по храните има нарушения за над 7 млн. лева

Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) е санкционирала Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) за множество нарушения на Закона за обществените поръчки (ЗОП) през 2020 година. Общата стойност на нарушенията е за около 7 милиона лева и е за три обществени поръчки.

Това съобщават от неправителствената организация "Антикорупционен фонд", позовавайки се на [публикуваните](#) през януари на сайта на АДФИ доклади за извършени финансови инспекции за трето и четвърто тримесечие на 2020 г. От агенцията обаче отказват достъп до съдържанието на доклада. "АДФИ ни информираха, че са поискали разрешение от прокурор, за да ни предоставят самия доклад", информира адвокат Лора Георгиева от екипа на АКФ.

До инспекцията се е стигнало след сигнал именно от "Антикорупционния фонд", подаден в рамките на разследването "Война на труповете". То показва как са Агенцията по безопасност на храните е раздала парите за обезвреждане на животински отпадъци на две фирми - "Син кръст 2016" ООД (с ново име от 12 октомври 2020 г. "ИДДД Логистик" ЕООД) и "Еко БГ - СЖП" ЕООД. За последните три години двете фирми са получили от БАБХ поръчки за близо 60 млн. лв.

След публикуването на разследването проверка на АДФИ е възложила и прокуратурата. "За първи път АДФИ реагира своевременно по подаден от нас сигнал", коментира Бойко Станкушев, директор на "Антикорупционния фонд".

В началото на 2021 година от "Антикорупционния фонд" съобщиха, че с поредица от анекси Българската агенция по безопасност на храните е удължила сроковете на всички действащи договори за обезвреждане на животински отпадъци, сключени през 2018 година, и така са раздадени в противоречие с правилата за възлагане на обществени поръчки близо три милиона лева.

© Антикорупционен фонд

"Считаме за незаконосъобразно да ни се отказва достъп до този доклад. Инспекцията е извършена именно по подаден от нас сигнал въз основа на нашите констатации за вероятни нарушения. Освен това в случая няма данни за образувано досъдебно производство, което би налагало разрешение от прокурор. Смятаме, че общественият интерес изисква постигането на пълна прозрачност по този случай и настояваме АДФИ да направи заключенията си публични", добавя адв. Лора Георгиева.

От "Антикорупционния фонд" съобщават още, че прегледът на докладите на АДФИ показва, че това не са единствените нарушения, установени от агенцията, свързани с дейността по обезвреждане на животински отпадъци на БАБХ. В Областна дирекция по безопасност на храните - София-град, са установени нецелево разходвани средства в размер на 162 200 лв., а в Областна дирекция Благоевград - вреди на стойност 8291 лв. Освен това в 9 от общо проверените 13 областни дирекции (Добрич, София-град, Хасково, Ямбол, Благоевград, Пловдив, Силистра, София-област, Стара Загора) АДФИ е предприела последващи мерки по Закона за държавната финансова инспекция.

"Предприемането на такива мерки означава, че АДФИ е установила нарушения и е дала на инспектирания орган писмени указания за отстраняването им", констатира още от екипа на неправителствената организация. Докладите показват, че БАБХ не за първи път е проверявана и санкционирана от АДФИ.

✓ До 2030 г. около 800 милиона хора ще трябва да придобият нови дигитални умения

Калин Димчев е изпълнителен директор на "Майкрософт България" и ръководител на изпълнителните директори на Microsoft от региона CEE Multi-Country, който включва 24 държави.

Господин Димчев, какво според вас се промени напоследък и каква е ролята на технологиите в днешния свят на отдалечени работа и обучение?

- Технологиите и уменията да се работи ефективно с тях ще стават все по-нужни и реално вече ще са необходими във всички професионални сфери. Все по-често виждаме как се размиват границите между образование и технологии, здравеопазване и технологии, финанси и технологии. В тези пресечни точки възникват нови решения и бизнеси, които намират все по-голямо приложение в живота ни. Наскоро главният изпълнителен директор на Microsoft Сатя Надела сподели, че до 2030 г. около 800 милиона хора ще трябва да придобият нови дигитални умения. Очаква се през следващите 5 години да бъдат създадени около 149 милиона нови технологични работни места. Основно те ще са в сферата на софтуерната разработка, машинното обучение (Machine Learning) и информационната сигурност.

Говорите за появата на нови работни места, подготвени ли сме за това?

- Често казваме, че мисията на Microsoft е да даде възможност на всеки човек и всяка организация да постига повече. И това за нас не са само думи, зад тях стоят действия вече десетилетия наред. В днешния контекст, Microsoft, в партньорство с LinkedIn и GitHub, стартира кампания в обществена полза, чиято цел е да помогне на [25 милиона души в световен мащаб да добият дигитални умения, нужни за новата икономическа реалност](#).

В България от тази възможност вече са се възползвали повече от 25 000 души, като най-желани са обученията за програмисти, специалисти в сферата на търговията и мениджъри на проекти.

Споменавате България, как мислите, добре ли се справяме със сегашната ситуация на работа и образование от разстояние?

- Категорично да. За броени дни компаниите организираха дистанционната работа на екипите си, а в сферата на образованието министерството, както и учителите в различните населени места, предприеха светкавични мерки, за да организират процеса на дистанционно обучение по най-ефективния начин. За 12 месеца пандемията направи за нашата образователна система това, което години реформи и планове за осъвременяване не успяха. Учебният процес се дигитализира, преподаването и усвояването на материал онлайн се превърна в ежедневие, а училищата буквално се преместиха в облака.

След старта на отдалеченото обучение от платформата Microsoft Teams до момента са се възползвали над 40% от учителите и учениците. Това е и решение, препоръчвано и от Министерството на образованието и науката като колаборативна платформа за образование, повече детайли могат да бъдат намерени на сайта <https://edu.mon.bg>.

В стремежа си да сме от помощ и да улесним процеса на възприемане на технологиите, с колегите ми организирахме уебинари, в които учителите се запознаха с добри практики в използването на Microsoft Teams в учебния процес. Вече над 40 000 учители от цялата страна са преминали през тези уебинари, което е повече от половината.

Колко важни са устройствата и техните функции за успешното протичане на учебния процес?

- Общото мнение е, че техниката няма значение докато не изберем неподходящо устройство. Един от уроците на 2020 г. е колко важни са технологиите за образованието. Важни са и устройствата в частност. Това, което разбрахме миналата година е, че обучението може да се случва навсякъде. Достъпните, лесни за употреба лаптопи и таблети са необходимост, за да може всеки ученик да има еднакъв достъп за обучение и знания, а оттук - и шанс за успешна професионална реализация след време. Шестдесет и един процента от учителите в скорошно проучване посочват "по-добри устройства" и "по-надежден достъп до интернет" като основни начини да се подобри процесът на дистанционното обучение. Така че днес повече от всякога са необходими надеждни устройства, среда, която осигурява непрекъсната работа в екип и преживяване, което възможно най-много наподобява реално физическо общуване. Ако трябва да обобща, за да са включени и наистина ангажирани в процеса, учениците имат нужда от машина, чиято батерия да издържа през целия ден, уеб камера с добри характеристики, качествен микрофон, както и бързина, памет и мощност, които да отговорят на очакванията им.

Microsoft предлага достъпни, свързани и сигурни устройства с [Windows 10](#), създадени с мисълта за работа в екип и социално-емоционално обучение. Цените на тези устройства са изключително достъпни и Microsoft предоставя операционна система на символична стойност, за да отговори на нуждите на пазара.

Устройствата са създадени с вградени системи за сигурност, като част от Windows 10, защитаващи данните и потребителя и запазващи информацията дори при загубена или открадната машина. Заедно с мощни инструменти като приложенията [Office 365 for Education](#) и [Microsoft Teams](#), те помагат на учителите да създадат среда, която подкрепя процеса на обучение отвсякъде.

Дизайнът на устройствата е реализиран с мисълта за осигуряване на достъп за всички - както по отношение на зрение, слух и мобилност, така и във връзка със специфичните образователни потребности (има възможност за намаляване на анимациите, изключване на фоновите изображения, всичко това с цел да се намалят рисковете за разсейване и да се осигури фокус върху учебния процес).

Как се променя светът, какви тенденции забелязвате?

- Едно от малкото положителни неща е, че през изминалата година се обърнахме повече към семействата си, осъзнахме колко важно е човешкото общуване както в личния, така и в професионалния живот.

Като тенденция в чисто професионален план забелязвам, че все по-голямо внимание се отделя на киберсигурността, особено сега, когато всички работят отдалечено и не е ясно колко и кои точно хора имат достъп до едно служебно устройство.

Положителна тенденция е, че дигиталната трансформация на бизнеса се ускорява - говоря както за различни сектори, така и за различни като мащаб компании. Този процес е предпоставка не само за оцеляване в сегашната обстановка, но и полага основите за успех и конкурентоспособност в бъдеще.

Стана още по-ясно колко важна е нагласата за учене през целия живот и развиване на нови умения. Това е важно както в личен, така и в служебен план. Стремя се да възпитавам и децата си да съхранят любопитството си и да отворени към научаването на нови неща. Смятам, че занаят пред все повече работодатели ще търсят тези качества в потенциалните си служители - любознателност и стремеж за надграждане на уменията.

✓ **Дянков: В следващите 2-3 г. ще се наложи вдигане на ДДС**

България се справя средно с предизвикателствата, свързани с разпространението на коронавируса, правителството изглежда изморено, през тази година ще има актуализация на бюджета, а в следващите - и повишение на ДДС. Това прогнозира пред БНТ от САЩ бившият вицепремиер и финансов министър в кабинета "Борисов 1" Симеон Дянков.

Следващото правителство ще трябва да актуализира бюджета, за да провежда секторни политики, от каквито се нуждаят туризмът, транспортът, селското стопанство, мебелната индустрия, смята Дянков. Това са секторите, в които той очаква нулев растеж без насърчения, а това означава нисък растеж общо за икономиката от около 2-2.5%.

"Трябваше да се отвори повече кесията за дребния бизнес, а и Европа ни дава безплатни пари... Трябваше да запазим работните места и да създадем нови. Има доста хвалене, но икономическата перспектива е за растеж под 3%", каза бившият министър на финансите, по чието време правителството провеждаше строги рестрикции въпреки разразилата се световна икономическа криза.

Запитан дали продължава да смята, както и в предишно интервю, че вдигането на данъците е неминуемо, Дянков отговори положително: "През тази година няма да е, но в следващите 2-3 години ще се наложи вдигане на ДДС. Не е добре за икономиката, но начинът, по който се подходи към икономическата ситуация през 2020 и 2021 г. и пенсионната реформа, която се върна назад, определя, че трябва да се вдигат данъци".

Идват избори и е нормално да се хвалят, коментира Дянков. В отговор на напомнянето, че агенция "Фич" преди дни подобри перспективата пред рейтинга на България, той поясни, че в същия ден същата агенция е повишила перспективата и на Турция, която има много повече макроикономически проблеми. Обясни оценката на рейтинговата агенция със започналата ваксинация. Очаквам повечето държави, в които ваксинацията върви по-бързо, да получат такава перспектива, каза той.

✓ **Според Бучковски има надежда за пробив с България през май или юни**

София и Скопие може да постигнат пробив през май или юни. Това обяви специалният представител на македонските власти за България Владо Бучковски в интервю за телевизия ["Алсат М"](#).

По думите му става въпрос за прозорец, който няма да продължи дълго, тъй като следват президентски избори в България и местни - в северна Македония. Бучковски споделя изразяваната в македонското правителство и сред експерти (включително български) теза, че изборите ще създадат възможност за промяна. София отрича това.

"Формула, която и за двете страни да изглежда на пръв поглед като голяма отстъпка" може да бъде открита и това да разблокира преговорите на Северна Македония с Европейския съюз, които заради България не могат да започнат, смята Бучковски.

Той вижда възможност за провеждане на междуправителствена конференция (каквато е заложена в договора за добросъседство между двете страни) в близките няколко седмици и това да способства за промяна в атмосферата. Миналата седмица Скопие настоя, че вече няма разногласия със София по плана за действие, обсъждан и от Бучковски, и от експерти във външните министерства от двете страни на границата в последно време. Такъв план за действие би подготвил почвата за преодоляване на разногласията (Бучковски повтори тезата, че документът е договорен "99%").

Сигналите какво ще включва той и дали ще подреди работата на историческата комисия и ще отвори път за други спорни въпроси от договора обаче са разнопосочни. Освен това от българска страна ентузиазмът, изразяван на официално ниво, не е сходен с македонския. Тонът между двете държави обаче е белязан от по-малко напрежение и уверения за нуждата от диалог от началото на тази година.

✓ **В Сърбия успехът с ваксините подхранва евроскептицизма**

Сърбия не е изключение в тенденцията ваксинирането да е повече въпрос на геополитика, отколкото на обществено здраве, но там изтъкването на китайската помощ е както за сметка на евроинтеграционните нагласи на гражданите, така и може би на сръбските данъкоплатци. Такава равностметка може да се направи от коментара, който написа за "Дневник" сръбският експерт Мая Биелаш.

Помолена да опише как се отразява изборът на сръбското ръководство да заложи силно на китайски ваксини [в момент на недостиг в ЕС и в Западните Балкани](#), Биелаш предостави този коментар, за да обясни как изглежда ситуацията през призмата на сръбското обществено мнение. Заглавието е на "Дневник".

Сърбия е получила около 1.5 млн. дози ваксина китайската подкрепяна от държавата "Синофарм", а също така използва руската ваксина "Спутник V" и американо-германската инжекция на "Пфайзер" и "Бионтех". Само китайската ваксина обаче беше посрещната "с тъпани и гайди" - нещо подобно стана и преди почти година, когато сръбският президент похвали Китай за изпращането на медицинска помощ, като същевременно критикува ЕС.

Днес ваксинирането е по-малко въпрос на обществено здраве и повече въпрос на политически маркетинг и геополитика. Кампанията за ваксинация срещу COVID служи на политическото ръководство на Великобритания, за да покаже на британското население, че Брекзит е добро решение. От другата страна на Атлантика подходът "Америка на първо място"

се вижда най-добре при администрацията на Байдън, тъй като повечето доставки на ваксини отидоха за Съединените щати. Междувременно сръбският президент Александър Вучич иска да потвърди величието си пред местна и международна публика и в същото време да укрепи връзките с Китай, като поддържа и добрите отношения с Русия. С други думи, ентузиазирания прегръдка на Белград със "Синофарм" и "Спутник" беше мотивирана както от желанието да се използва ЕС, така и от желанието на президента да угоди на своите избирателни райони преди вота през 2022 г. и да се популяризира в страната като посредник за приятелство и партньорство с Китай и Русия. Освен това сръбският президент практикува собствена ваксинна дипломация, като споделя ограничени количества ваксина със съседни държави, за да спечели престиж и да утвърди лидерството си или за други политически цели.

Всички тези политически решения и послания са намерили израз в общественото мнение в Сърбия. Проучването на Белградския център за политика на сигурност от октомври 2020 г. (повече за това проучване [четете тук](#) - бел. ред.) показва, че общественото мнение в Сърбия се формира от политици чрез проправителствени медии, които представят Китай и Русия изключително положително. В резултат на прокитайската кампания през пролетта на 2020 г. 75% от сръбските граждани погрешно вярват, че Китай предоставя най-голяма помощ на Сърбия за борба с пандемията, докато това е ЕС. Напротив, тонът за ЕС в сръбската преса е или неутрален, или крайно негативен. Същият е случаят с ваксината, тъй като сръбското правителство успешно предаде посланието на международната аудитория, че "Сърбия е втора по най-бързо поставяне на ваксини срещу COVID-19 в Европа - благодарение на Китай", докато разказът как "Вучич, Путин и Си спасяват Сърбия" е предназначена за местната публика.

В резултат на това ваксинацията увеличи популярността на Вучич в очите на обществеността и много хора са доволни от факта, че живеят в Сърбия и могат да получат ваксината в сравнение с останалия свят. Обикновените граждани също осъзнаха, че сръбската външна политика - седнала на много столове - дава плодове. Освен това се затвърди убеждението на обществеността, че не е лошо да стоиш извън ЕС и да имаш (авторитарен) лидер, който може да получи ваксината от различни доставчици и държави. Мнението на хората се оформя и от това, че опитът с китайската ваксина е добър, така че публичният образ на Китай е дори по-положителен. Поддържането на позитивен имидж на Китай и неговата ваксина в сръбската общественост е важно, тъй като създава благоприятна почва за Китай още повече да разшири своите инвестиции в Сърбия не само в общественото здраве, но и в други области. Като предоставят огромни дози ваксина, Китай и Русия също спасяват репутацията на Вучич и подкрепят укрепването на управлението му във вътрешен план. Изводът е, че политическото ръководство насърчава нарастващия евроскептицизъм в Сърбия, тъй като страната бавно се отдалечава от ЕС и се доближава до Китай.

В крайна сметка най-сериозните последици са за сръбските граждани. Освен задълбочаването на авторитарното управление, негативният ефект е, че сръбските граждани не са информирани колко пари на данъкоплатците ще бъдат похарчени за ваксини. Процесът на договаряне, както и цената на китайската или руската ваксина са държавна тайна. Независимо от това, ако човек чете между редовете новината, че китайската CRBC (China Road and Bridge Corporation - бел. ред.) ще изгради канализационна инфраструктура, пречистватели на вода и депа за отпадъци в цяла Сърбия, може да се предположи колко би могла да струва на сръбските граждани.

Мая Биелеш е анализатор в областта на публичните политики с девет години опит за Белградския център за политика в сигурността. Изследванията ѝ са посветени на различни теми от въпроси на сигурността в Северно Косово до равенството на половете в сектора.

[Мениджър](#)

✓ **Борисов: Бързо се развиват нещата по "Зеления пакт"**

Толкова бързо се развиват нещата по "Зеления пакт", че 2030 г. съвсем скоро ще дойде. Това заяви премиерът Бойко Борисов по време на посещение в химическия завод "Неохим" в Димитровград. Посещението му беше предавано на живо в официалния му профил във Фейсбук.

"Това са структуро-определящи предприятия. Много здраво сме стъпили в преговорите с "Газпром" за намаляване на цената на природния газ", заяви Борисов. По думите му, това е позволило да се намали цената на природния газ с над 50 процента и то със задна дата. Благодарение на предоговорените цени, само на завода в Димитровград са били върнати 17 млн. лева. и така са се запазили всички работни места.

"Сега продължаваме работа по "Зеления пакт", за да се гарантира работата на завода и доходите на работниците", изтъкна Бойко Борисов. Освен това интерконекторът с Гърция се строи и в края на годината ще бъде готов. Това ще позволи в страната ни да се внася всякакъв вид природен газ.

От ръководството на "Неохим" изтъкнаха, че благодарение на предоговарянето на цените с "Газпром" и постигнатите пониски цени на природния газ, над 1000 работни места са били запазени.

В плана за възстановяване са предвидени пари за подкрепа на бизнеса, допълни вицепремиерът Томислав Дончев, който придружаваше Борисов при посещението му в "Неохим". Един от стълбовете за подкрепа е точно за "зелен преход". Водят се преговори с Европейската комисия /ЕК/, за да се разшири обхватът на районите, за които ще се осигури финансова подкрепа за "зелен преход". От ЕК искат пилотните райони да са три - Перник, Кюстендил и Стара Загора. България обаче настоява те да са повече, включително и Димитровград.

"Ние сме за малко по-голяма част от територията да бъде обхваната от Фонда. Там са 2,3 млрд., които са точно фокусирани към тези производства, които генерират емисии, за да станат нискоемисионни", добави Томислав Дончев. По думите му, колкото по-рано се започнат опитите за употребата на водород в производствата, толкова по-добре.

Борисов коментира и процеса по ваксиниране, който тече в страната. "Управляваме по най-добрия начин пандемията. След някой друг ден ще отворим ресторантите, учениците ходят на училище. Разчитам на дисциплинирания

и мислещия народ. Заслужава да водим нормален живот. Това не означава, че от 1 март всички трябва да се натикате в ресторанта. Трябва пак да бъде с цялото разбиране на хората, че пандемията не е свършила. Имаме цял март да ваксинираме. Това е огромен щит срещу вируса", посочи Борисов.

✓ Над 61% от работодателите у нас запазиха нивата на заплати по време на кризата

Над 61% от работодателите у нас са запазили нивата на заплащане в първата година от двойната COVID-криза и само 17% от компаниите са пуснали персонала в неплатен отпуск.

Това е един от основните изводи от най-новото изследване на ManpowerGroup България, което анализира предприетите мерки от работодателите в страната, свързани с кризисната COVID-19 ситуация, промените в ежедневните бизнес процеси и въздействието им върху служителите в различни индустрии.

Проучването е проведено от края на декември 2020 г. до края на януари 2021 г. под формата на анкета с 16 въпроса сред 217 служители на различни йерархични нива в компании от 13 индустрии в цялата страна.

Резултатите от проучването показват, че макар и голям брой работодатели да са намалили фирмените разходи по време на кризата чрез понижение на възнагражденията, отмяна на допълнителни придобивки или принудителен неплатен отпуск, този подход не е бил най-популярният. Близко 51% от анкетиранияте служители споделят, че в компанията, в която работят, не се е стигнало да отмяна на съществуващи придобивки, над 61% от работодателите са запазили нивата на заплащане и само 17% от компаниите са пуснали персонала в неплатен отпуск.

„Част от отменените допълнителни стимули се дължат и на дългия период на работа от вкъщи за много от нас, което промени необходимостта да се осигуряват билети за градски транспорт, ваучери за гориво, кетъринг в офиса и подобни,“ каза Герасим Найденов, старши консултант „Пазарни проучвания“, ManpowerGroup България. „От друга страна, малко над 19% от анкетиранияте споделят, че работодателите им са намалили нивата на заплащане, но това се отнася за най-засегнатите от кризата сектори като „Туризмът и ресторантьорството“, „Търговия“ и „Производство“. За длъжностите и индустриите, в които продължава да има глад за квалифицирани кадри, например в сектора на информационните технологии, заплатите не спряха да растат и по време на пандемията.“

Също така 39% от анкетиранияте служители очакват работодателите им да наемат допълнителен човешки ресурс поради увеличаване обем на работа по време на пандемията, като тази нужда е най-осезаема в секторите „Информационни технологии“, „Здравеопазване и фармация“ и „Транспорт и логистика“.

Близко половината от анкетиранияте служители одобряват мерките, които работодателите са предприели в кризисната ситуация, като показват най-голямо удовлетворение от осигуряването на защитни средства като маски, ръкавици и дезинфектанти (79%), възможности за работа от вкъщи (75%) и гъвкаво работно време (69%), както и програми за професионално развитие като консултации и обучения (50%).

„Фактът, че две трети от служителите в страната биха препоръчали компанията си за желан работодател, е ясен знак, че бизнесът е предприел адекватни мерки за своите таланти по време на най-трудните моменти. Недостигът на кадри и бързо променящите се бизнес нужди накараха много работодатели да разработят гъвкави стратегии за изграждане и позициониране на своя имидж като предпочитано място за работа и все по-често да прилагат нетрадиционни решения за организация на работния процес, като отчитат индивидуалните нужди и специфики на всеки един служител,“ допълни Мария Стоева, мениджър „Бизнес развитие“.

✓ БФБ стартира обучения за изкуствен интелект и устойчивост

Българската фондова борса о ще организира обучения в 4 основни области – човешки и изкуствен интелект, приложна етика и устойчивост. Обученията ще бъдат в партньорство с Panthera Solutions, след като ръководството на борсата сключи споразумение с консултантската компания, лидер в областта на специализираните финансови и инвестиционни обучения. Партньорството с Panthera Solutions е част от цялостната политика на БФБ за повишаването на инвестиционната култура в страната ни.

В резултат на договореностите между двете компании българските експерти ще имат достъп до 16 обучителни курса.

„Българските финансови и инвестиционни специалисти заслужават найдоброто, което европейската практика предлага. Радваме се, че Българска фондова борса е мостът, чрез който този безценен опит може да бъде споделен и достъпен за всеки в страната ни.“, каза д-р Маню Моравенов, изпълнителен директор на БФБ и доцент във ВУЗФ.

Предстоящите обучения надграждат конвенционалните знания в областта с модерни аспекти като използване на приложни поведенчески похвати, моделиране с големи бази данни и създаване на иконометрични модели, измерване на когнитивното разнообразие в инвестиционните екипи, структуриране и дю дилиджънс на зелени облигации и други. Обученията са с продължителност три часа, ще се провеждат онлайн и всяко от тях носи 3 кредита за CPD акредитацията. Първият курс ще бъде на 7 април 2021 г. и е на тема: „Подобряване на инвестиционната хипотеза“ в областта на приложната етика. Скоро ще започне регистрацията за него.

Темите и датите на предстоящите курсове [могат да бъдат проследени тук](#)

Сред партньорите на Panthera Solutions са London Stock Exchange Group, Deutsche Börse Group, Bolsa de Madrid, Monaco Economic Board, Budapest Institute of Banking, CFA асоциациите на Великобритания и Испания и др. Компанията е носител на две от най-престижните европейски награди в областта си за 2020 г. – „Best Financial Service Provider“ и „Most Innovative Training for Investment Professionals“, както и е отличена с наградата за „Most Innovative Boutique Asset Allocation Consultancy“ през 2019 г.

✓ Взаимните фондове вече управляват близ 5,9 млрд. лв.

Взаимните фондове за инвестиции вече управляват 5,88 млрд. лв. към края на 2020 г., показват последните отчетни данни на БНБ. Увеличението възлиза на 36% на годишна база. Този ръст обаче е заслуга предимно на чуждестранните фондове, които оперират у нас.

Фондовете, които се управляват от български дружества имат 1,79 млрд. лв. и регистрират ръст от 4% на активите. Много по-активни са били чуждестранните фондове, които най-често се предлагат през клоновете на търговските банки, които са собственост на чуждестранни финансови групи. Към края на 2020 г. те имат привлечени общо 4,1 млрд. лв., което е с 57% - тоест повече от два пъти повече в сравнение с края на 2019 г.

Този ръст се дължи най-вече на увеличените активи, които застрахователните и пенсионните дружества държат в чуждестранните инвестиционни дружества. Те се увеличават с 72% на годишна база и достигат 3,2 млрд. лв., тоест повече от половината от цялата сума, инвестирана в този тип схеми.

Инвестиции във взаимни фондове към края на 2020 г. (млн. лв.)					
	Местни фондове		Чуждестранни фондове		ОБЩО
	Млн. лв.	Ръст	Млн. лв.	Ръст	Млн. лв.
Застрахователни и пенсионни дружества	594	4%	3,211	72%	3,805
Нефинансови предприятия	126	4%	115	16%	241
Домакинства	743	2%	659	24%	1,401
Други	323	11%	116	2%	439
Общо	1,785	4%	4,102	51%	5,887
Източник: БНБ, изчисления на Мениджър Нюз					

Спестяванията в банков депозит са силно предпочитани към момента, като съотношението се променя бавно. В края на 2020 г. българските домакинства имат 1,4 млрд. лв., инвестирани във взаимни фондове. За сравнение на всеки 100 лв. такива инвестиции се падат по 4350 лв. спестявания в банков депозит. Година по-рано на 100 лв. инвестиции във фонд домакинствата са имали 4420 лв. банков депозит. Домакинствата все още предпочитат да правят инвестиции в местни взаимни фондове.

При нефинансовите предприятия съотношението е още по-голямо като на 100 лв. инвестиции във взаимен фонд фирмите имат по 12 150 лв. банков депозит.

✓ Еврото се стабилизира над прага от 1,21 долара

Курсът на еврото днес се стабилизира над прага от 1,21 долара, информираха германски финансови издания.

В междубанковата търговия тази сутрин единната европейска валута се разменяше за 1,2150 долара.

Европейската централна банка определи в петък референтен курс на еврото от 1,2143 долара.

✓ Петролът поевтиня на фона на изнедващ ръст на запасите в САЩ

Цените на петрола се понижиха в ранната търговия в сряда на фона на изнедващ ръст на запасите от суров петрол в САЩ, след като студеното време в южните щати ограничи принуди рафинериите да прекратят работа, информира Ройтерс.

Запасите от суров петрол в САЩ са нараснали с 1 млн. барела през седмицата до 19 февруари, съобщи Американският петролен институт. Очакваният на анализаторите, анкетирани от Ройтерс, бяха за спад с 5,2 млн. барела.

На този фон към 8:40 часа българско време цената на сорта Брент се понижи с 0,37 долара, или 0,57%, до 65 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поевтиня с 0,60 долара, или 0,97%, до 61,07 долара за барел.

„Ключовият въпрос е колко бързо ще се възстанови предлагането в САЩ. Изглежда, че то се възстановява по-бързо от работата на рафинериите, като през идните няколко седмици предлагането ще надмине търсенето. Това ще натези на пазара.“, коментира анализаторът от Commonwealth Bank Вивек Дар.

Анализаторите очакват потвърждение за ръста на запасите в САЩ от Енергийната информационна администрация, която ще публикува своя доклад по-късно днес.

На отстъплението в цените на петрола с гледа като на пауза след силното рали от над 26% до 13-месечни върхове за двата сорта от началото на годината.

„Ралито определено надхвърли границите. Ние сме на много по-високи нива от тези преди пандемията, докато търсенето не е дори близо до тези стойности“, каза Сукрит Вджаякар, директор на енергийната консултантската фирма Trifecta.

✓ Нов спад на борсите в Европа

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа се озоваха на червената територия в обедните часове във вторник на фона на смесените корпоративни отчети, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 4,48 пункта, или 1,08%, до 408,58 пункта. Немският показател DAX се понижи със 190,54 пункта, или 1,37%, до 13 759,5 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 30,38 пункта от стойността си, или 0,46%, достигайки до ниво от 6 581,86 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 19,4 пункта, или 0,34%, до 5 748,04 пункта.

„Инвеститорите гледат с предпазлив оптимизъм на нарастването на доходността по американските държавни ценни книжа и резултатите от това върху траекторията на инфлацията. Германските акции изглежда натежават на европейския пазар на фона на слабостта на технологичния сектор. Както знаем DAX е индекс, фокусиран върху технологиите“, коментира Майкъл Хюсън, анализатор от CMC Markets.

Инвеститорите очакват днешното изслушване на председателя на Федералния резерв на САЩ Джером Пауъл пред Банковата комисия в Сената, което би трябвало да даде идея на пазарите за възгледите на централната относно повишаването на доходността на държавните облигации.

Същевременно с това доходността на основните европейски държавни ценни книжа възобнови възходящата си траектория, дори след като в понеделник президентът на Европейската централна банка Кристин Лагард изрази дискомфорт относно скоростният скок в доходността.

Европейските акции нараснаха значително в сравнение с дъното, достигнато през февруари и март миналата година, но за разлика от американските акции, те все още не са се върнали на нивата от преди пандемията на фона на опасенията от крехко икономическо възстановяване и бавно разпространение на ваксините.

Листнатите в Лондон акции на HSBC поевтиняха с 2,98%, след като британската банка отчете печалба преди данък до 8,8 млрд. долара за 2020 г., което представлява 34-процентов спад спрямо предходната година. Банката също така представи ревизирана стратегия, фокусирана основно върху управлението на богатство в Азия. HSBC обяви дивидент от 15 цента на акция.

Книжата на Fresenius поевтиняха с 0,62%, след като германската компания за здравни услуги намали прогнозата си за растеж на продажбите през 2021 г. и заяви, че ще стартира програма за свиване на разходите.

Акциите на производителя на цимент HeidelbergCement паднаха с 1,41%, въпреки че предварителните данни показват, че основата печалба на компанията е нараснала с 6% през миналата година.

Разнопосочна търговия на Уолстрийт

Американските борсови индекси регистрираха смесени резултати в понеделник, след като продължаващият ръст на доходността по държавните ценни книжа се отрази негативно на апетита към акциите, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones напредна с 27,37 пункта, или 0,09%, до 31 521,69 пункта, след като по-рано бе регистрирал спад от над 200 пункта. Индексът на сините чипове бе подкрепен от поскъпването на акциите на Disney с 4,42% и на индустриалния гигант Caterpillar с 3,88%. Цените на книгата на Dow Inc., American Express и Chevron се повишиха с 3,46%, 3,22% и 2,70%.

Широкообхватният измерител Standard & Poor's 500 се понижи с 30,21 пункта, или 0,77%, до 3 876,5 пункта, записвайки пета поредна сесия на спад на фона на слабото представяне на технологичния сектор.

Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете спад от 341,42 пункта, или 2,46%, до 13 533,05 пункта, след като акциите на Tesla поевтиняха с 8,55%. Цените на книгата на Apple, Amazon и Microsoft се понижиха съответно с 2,98%, 2,13% и 2,68%.

От началото на февруари Nasdaq е напреднал с 3,5%, S&P 500 с 4,4%, а Dow – с 5,1%

Някои инвеститори изразяват опасения относно бързото покачване на доходността на американските държавни облигации през последните седмици, тъй като това може да се отрази негативно на компаниите, разчитащи на евтини заеми. Това са и акциите, които записаха силни резултати по време на пандемията, така че някои инвеститори решиха да приберат печалбите и да се пренасочат към акции, които се представят добре при възстановяване на икономиката.

В понеделник доходността по 10-годишните американски облигации достигна до около 1,35%, след като нарасна с 14 базисни пункта през последната седмица до най-високото си ниво от февруари 2020 г.

„Движението на доходността е нещо, което инвеститорите трябва да следят отблизо.“, коментира Мат Майли от Miller Tabak.

Вниманието на инвеститорите е насочено към полугодишното изслушване на гуверньора на централната банка Джером Пауъл пред Банковата комисия към Сената на САЩ.

Смесени резултати в Азия

Основните борсови индекси в Азиатско-тихоокеанския регион не успяха да намерят единна посока във вторник, след като инвеститорите фокусираха вниманието си върху технологичния сектор в район на фона на загубите на Уолстрийт, предаде Си Ен Би Си.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете спад от 6,09 пункта, или 0,17%, до 3 636,36 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite се понижи с 20,65 пункта, или 0,86%, до 2 396,01 пункта. Хонконгският измерител Hang Seng напредна с 312,81 пункта, или 1,03%, до 30 632,64 пункта, въпреки поевтиняването на акциите на Alibaba и Xiaomi с 1,20% и 3,10%.

Южнокорейският индекс Kospi регистрира спад от 9,66 пункта, или 0,31%, до 3 070,09 пункта, следвайки поевтиняването на книгата на LG Electronics и Samsung Electronics с 5,12% и 0,24%.

В Австралия бенчмаркът ASX200 се повиши с 58,3 пункта, или 0,86%, до 6 839,2 пункта.

Пазарите в Япония останаха затворени заради национален празник.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха смесени резултати в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете ръст от 2,84 пункта, или 0,57%, до 501,29 пункта. BGBX40 напредна с 0,11 пункта, или 0,10%, до 111,33 пункта. BGTR30 се понижи с 0,63 пункта, или 0,12%, до 537,45 пункта. BGREIT регистрира спад от 0,31 пункта, или 0,21%, до 143,92 пункта.

Cross.bg

✓ **ЕК предлага общ регистър с данни за ваксинираните по света**

Европейската комисия предложи днес данните за всички ваксинирани срещу ковид по света да бъдат съхранявани под егидата на ООН, съобщи БТА. Удостоверенията за ваксинираните трябва да бъдат електронни, да бъдат съвместими в ЕС, а и по света, отбеляза на пресконференция зам.-председателят на ЕК Марош Шефчович след заседание на Съвета на ЕС. Ваксинирането не може да се свързва с достъпа до основните права и свободата на пътуване, добави той. По неговите думи ЕС обсъжда какъв да бъде подходът по тези въпроси към преболедевалите ковид.

Шефчович добави, че на техническо равнище в ЕС има съгласие за минимумата от данни, които да се съдържат във ваксинационните удостоверения. Той цитира европейската служба за борба със заболяванията, според която още няма достатъчно доказателства, че ваксинираните не могат да останат преносители на заразата. По неговите думи затова имунизираните следва също да бъдат подлагани на карантина засега.

Зам.-председателят на ЕК посочи, че карантината изглежда като достатъчна мярка за разубеждаване на онези, които искат да пътуват за развлечение. Той добави, че противоепидемичните мерки трябва да бъдат целенасочени и да се избягва затварянето на границите в ЕС на общо основание. Шефчович съобщи, че досега в ЕС са били получени близо 41 милиона дози ваксина, а от април до юни се очакват още 300 милиона дози.

✓ **Швеция на прага да наложи първа карантина**

Швеция подготвя нови мерки с цел да ограничи ново увеличение на случаите на коронавирус, след като щамът, открит най-напред във Великобритания, бързо се разпространява, заяви днес шведският главен епидемиолог Андерс Тегнел, цитиран от Ройтерс.

По данни на здравните власти от петък досега в Швеция са регистрирани 10 933 нови заразени с коронавируса. За сравнение за същия период на предходната седмица бяха отчетени 9458 нови случая.

"Британската разновидност се увеличава много бързо", заяви Тегнел на пресконференция. "Има доста голяма вероятност тази разновидност да бъде доминираща след няколко седмици или месец", каза той.

"Подготвяме пакет (от национални мерки), който ще бъде представен утре", заяви Тегнел.

По думите му са установени също случаи на южноафриканския и бразилския щам на вируса, но те не се разпространяват бързо.

През последните седмици в Швеция се засилва тревогата от възможна трета вълна на пандемията след увеличение на броя на новите заразени и разпространение на новите разновидности.

Правителството подготвя почвата за евентуални карантинни мерки в степен, каквато не е имало от началото на пандемията. Досега Швеция избягва да налага карантини.

Няколко от най-големите провинции в страната, включително Стокхолм, предприеха стъпки като препоръка за носене на маски в магазините, на работните места и в обществения транспорт. Това е промяна в сравнение с предишния подход на шведските здравни власти, които по-рано не желаеха да одобряват подобни ходове поради недостатъчно доказателства за тяхната ефективност.

Швеция, която има население 10 милиона души, е регистрирала досега 12 713 смъртни случая от КОВИД-19. Смъртността ѝ на човек от населението е доста по-висока от тази в някои от нейните съседни държави, но е по-ниска, отколкото в някои европейски страни, избрали да наложат карантина.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва“

- Ще стигнат ли ваксините за всички желаещи? Гост: директорът на „Пирогов“ проф. Асен Балтов;
- Получил ли е кметът на район „Красно село“ бонуси по програма за подпомагане на хора засегнати от Ковид-19? Всички гледни точки в студиото;
- Кой са лицата в гражданската квота на БСП?;
- На живо: Маскиран с бухалка потроши магазин във Велико Търново. Каква е причината?;
- Броени дни преди референдума в Обзор. Ще се отдели ли градът от община Несебър?;
- След истрическият успех на националния ни отбор по баскетбол - как продължава подготовката за Европейското първенство? Разговор с баскетболиста Христо Захариев;

Нова телевизия - „Здравей, България“

- Бедствено положение в пловдивското село Брестовица заради замърсената питейна вода;
- Защо маскиран потроши с бухалка витрината на магазин във Велико Търново посред бял ден?;
- Допинг скандал - как забранени вещества се озоваха в кръвта на трима национални състезатели по плуване?;
- Кой ще са новите лица в листите на БСП?;
- Разследване на NOVA - защо благотворителна фондация задържа една трета от парите, дарени за болно дете. Законно ли е това?;

- Стига ли помощта на държавата до всички засегнати от пандемията?;
- Ще успее ли темпът на ваксинация да изпревари темпа на заразяване и ще бъде ли променена кривата?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Харчим за 6 години милиарди от Европа - за първи и последен път на това поколение;
- в. Монитор - Щавят ни с 35% комисиона в споровете ни с превозвачи;
- в. Телеграф - Втората доза не освобождава от карантина;
- в. Труд - Убиецът на Милен се мажел с паста;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - "Левски" и ЦСКА заедно в листите на социалистите;
- в. 24 часа - 10 области минаха критичния праг от 200 заразени;
- в. 24 часа - За 24 часа малкият бизнес надхвърли заделени европари;
- в. Монитор - 2 млрд. финансова инжекция за малките фирми от Плана за възстановяване;
- в. Монитор - Със скорост 422 души в час тече имунизацията;
- в. Монитор - 160 000 младежи нито работят, нито учат;
- в. Телеграф - Премиерът от инспекцията в Димитровград: Предвиждаме близо 2 млрд. лв. за подкрепа на бизнеса;
- в. Телеграф - Спряхме 270 тона пилешко със салмонела;
- в. Телеграф - Спестихме половин милиард за месец;
- в. Труд - Постоянен арест заради 410 кг хероин;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Николай Димитров, кмет на Несебър: Община Несебър обича Обзор - ние сме едно семейство;
- в. Монитор - Росен Барчовски, национален селекционер по баскетбол: С нож в гърба действам по-добре;
- в. Телеграф - Социалният министър Деница Сачева: Помагаме на малки предприятия със 78 млн. лв. по нова мярка;
- в. Труд - Финансистът Любомир Дацов пред "Труд": Кризата показва кой от бизнеса няма принос към държавата;

Водещи анализи

- в. 24 часа - 3 варианта за кабинет след 4.04;
- в. 24 часа - Ефектът от рекордните инвестиции ще се усети още тази година - "24 часа" се допита до експерти;
- в. Монитор - Веселба под прикритие;
- в. Телеграф - Евтиното излиза скъпо;
- в. Труд - И Миялков "духна", синдромът действа.

✓ Предстоящи събития в страната на 24 февруари

София

- От 09.00 ч. ще се проведе пленарно заседание на Народното събрание.
- От 10.00 ч. чрез видеоконферентна връзка ще се проведе редовно правителствено заседание.
- От 12.00 часа в пространството до Фонтана пред Президентството ще се проведе пресконференция под надслов: „Има ли цвят насието“.
- От 14.00 ч. в зала 134 на Народното събрание Комисията по икономическа политика и туризъм ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 456 на Народното събрание Комисията по политиките за българите в чужбина ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 3 на Народното събрание Комисията по външна политика ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 142 на Народното събрание Комисията по здравеопазването ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в зала 356 на Народното събрание Комисията по транспорт, информационни технологии и съобщения ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. чрез платформата Zoom ще се проведе първа онлайн пресконференция на Икономическия и социален съвет.
- От 15.00 ч. в зала 130 на Народното събрание Комисията по културата и медиите ще проведе заседание.
- От 15.00 ч. в зала 232 Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред ще проведе заседание.
- От 15.30 ч. пред Столична библиотека на пл. „Славейков“ 4 кметът на София и посланикът на САЩ в България откриват в Столична библиотека дигитална лаборатория за тийнейджъри.
- От 16.00 ч. във виртуално студио ще се състои церемонията по връчване на „Наградите на БАИТ“.
- От 19.30 ч. в „Нов театър“ НДК ще се състои драматизация „В часа на синята мъгла“ по писмата на П. Яворов.

***

Благоевград

- От 19.00 ч. танцовият спектакъл „Три“ ще гостува за първи път на сцената на Драматичен театър „Никола Вапцаров“ - Благоевград.
- От 10.00 часа онлайн ще продължи заседанието на Общинския съвет, което започна на 23 февруари.

***

Велико Търново

- От 13.30 ч. на пресконференция ще бъде представено новото премиерно заглавие в афиша на великотърновския театър - оперетата „Принцесата на цирка“ на Имре Калман.

***

Видин

- От 10.30 ч. до 11.00 ч. в заседателната зала на Общински съвет-Видин ще бъде представено постигнатото от екипа на Областен информационен център-Видин през 2020 г., както и с предстоящите задачи в работата на центъра през 2021 г.
- От 14.00 ч. в залата на Общинския съвет - Видин ще бъдат връчени трудовите договори на над 40 лица по проекта „Патронажна грижа + в Община Видин“.

***

Враца

- От 17.00 ч. в малката зала на ХГ „Иван Фунев“ ще се състоят XXXII Зимни четения.
- От 19.00 ч. в камерната зала на ДКТ ще се състои представлението „Отворена брачна двойка“.

***

Добрич

- От 11.00 ч. във фойето на Младежки център - Добрич ще се състои мартенска работилница.
- От 14.00 ч. до 16.00 ч. ще се проведе безплатно онлайн обучение с тема „Дигитална среда, дигитални потребители и дигитален пазар“.
- От 17.00 ч. в Дом-паметник „Йордан Йовков“ ще бъде открита изложбата „Добруджанските градове в старите пощенски картички“.
- От 17.00 ч. във фойето на Концертна зала „Добрич“ ще се състои изложба базар на Социалните услуги.
- От 18.00 ч. в Концертна зала „Добрич“ Български камерен оркестър - Добрич представя „Стихове и струни“ - един различен спектакъл.

***

Казанлък

- От 17.30 ч. в залата на Музея на фотографията - откриване на изложбата „Ахрида - усещане за есен“ на Златко Латев.

***

Пловдив

- От 11.00 ч. в Голяма конферентна зала на Дома на културата „Борис Христов“ ще се проведе пресконференция, с която ще бъде дадено началото на реализацията на проекта за Занаятчийско училище за деца в Старинен Пловдив.

***

Смолян

- От 19.00 ч. в Зала №1 на Родопски драматичен театър - Смолян ще се състои спектакълът „Невестата“ на Фолклорен ансамбъл „Родопа“.

***

Стара Загора

- От 10.00 ч. в залата на Административната сграда на МТСП - Стара Загора ще се състои пресконференция.
- От 19.00 ч. в Драматичния театър ще бъде представен сценичният вариант на „Криворазбраната цивилизация“.

***

Шумен

- От 19.00 ч. в камерната зала на ДКТ „Васил Друмев“ ще гостува спектакълът „Косвени щети“.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.